

UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Cu titlu de manuscris

C.Z.U.:37.018:373.037.1+373.3(043.4)

LEȘCO Victoria

**INTERACȚIUNEA ȘCOLII ȘI FAMILIEI ÎN EDUCAȚIA FIZICĂ
A ELEVILOR DE VÂRSTĂ ȘCOLARĂ MICĂ**

Specialitatea: 533.04. Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație

Rezumatul tezei de doctor în științe ale educației

CHIȘINĂU, 2021

**Teza a fost elaborată în cadrul Școlii Doctorale
a Universității de Stat de Educație Fizică și Sport**

Componența Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat:

1. **MANOLACHI Veaceslav**, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport – **președintele comisiei**
2. **ONOI Mihail**, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport – **secretar științific**
3. **GONCEARUC Svetlana**, doctor în științe pedagogice, profesor universitar, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport – **conducător științific**
4. **POTOP Vladimir**, doctor habilitat în educație fizică și sport, profesor universitar, Universitatea Ecologică din București, România – **referent oficial**
5. **GRIMALSCHI Teodor**, doctor în științe pedagogice, profesor universitar, Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport – **referent oficial**
6. **CĂLĂRAȘ Carolina**, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” – **referent oficial**

Susținerea tezei va avea loc la **28.10.2021, ora 14.00, aud. 105** (sala mică a Senatului) în ședința Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat din cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport din Republica Moldova (str. A. Doga 22, Chișinău, MD-2024).

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Universității de Stat de Educație Fizică și Sport și pe pagina web a ANACEC.

Rezumatul a fost expediat la 21 septembrie 2021.

Secretar științific al Comisiei de susținere publică

Onoi Mihail, doctor în științe pedagogice,
conferențiar universitar

Conducător științific

Goncearuc Svetlana, doctor în științe pedagogice,
profesor universitar

Autor: Leșco Victoria

CUPRINS

1. Reperele conceptuale ale cercetării	4
2. Conținutul tezei	8
3. Concluzii generale și recomandări	24
4. Bibliografie	28
5. Lista publicațiilor autorului la tema tezei	30
6. Adnotare (în limbile română, rusă și engleză)	31

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța temei abordate. Educația fizică are un impact semnificativ în formarea și dezvoltarea personalității elevilor, constituind cea mai importantă formă de organizare a procesului de pregătire fizică și de formare a priceperilor și deprinderilor motrice, dar și de însușire a cunoștințelor despre procesul dat. La etapa actuală, realitățile socioculturale determină necesitatea dezvoltării unor abordări inovatoare în proiectarea sistemelor educaționale de diferite tipuri și niveluri. În condițiile în care volumul de forță fizică și valorile unui mod de viață sănătos cresc brusc și rapid, societatea pedagogică a semnalat tendința de a promova valorile educației fizice prin dezvoltarea, autodezvoltarea și autoperfecționarea fizică, iar prioritatea în acest sens aparține familiei. Acest fapt este confirmat chiar de situația reală din mediul social. La elevi a scăzut interesul pentru educația fizică, timpul petrecut în fața televizorului și calculatorului a înlocuit jocurile dinamice în aer liber, acest fapt conducând la apariția hipodinamiei.

Dovezile din diferite studii confirmă faptul că elevii slăbesc fizic de la an la an, stăpânesc insuficient formele individuale de pregătire fizică, astfel lipsind dorința formării unei atitudini active față de procesul de educație fizică [12, p.30]. Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că în prezent se atestă lipsa unei organizări a interacțiunii dintre școală și familie, sunt frecvente greșelile în educația din familie și în alegerea metodelor și mijloacelor de educație fizică. Abordările teoretice și metodologice pentru îmbunătățirea activităților comune ale școlii și familiei în educația fizică a copiilor au fost, de asemenea, insuficient dezvoltate.

Numeroase studii efectuate de oamenii de știință autohtoni și străini [3, 6, 16, 31, 36, 40, 42] au arătat că în ultimii ani a existat o tendință negativă de deteriorare semnificativă a stării de sănătate, a dezvoltării și a pregătirii fizice a copiilor, în special a celor de vârstă școlară mică. Din numărul total al elevilor de această vârstă, copiii sănătoși reprezintă nu mai mult de 12%. Situația dată este cauzată de scăderea nivelului de trai al populației, de deteriorarea stării mediului ambiant, dar și de incidența ridicată a bolilor în rândul elevilor [8, 16, 24, 36, 38, 39]. În același timp, creșterea semnificativă a sarcinilor sociopsihologice și funcționale cu un volum redus de activitate fizică afectează dezvoltarea tuturor sistemelor importante ale organismului uman, ceea ce are un impact negativ asupra stării de sănătate fizică și psihică.

În această ordine de idei, este important de a acorda atenție, în primul rând, copiilor de vârstă școlară mică – vârsta formării principalelor sisteme de menținere a funcțiilor vitale [21, 42]. Datele științifice [10, 22, 35] confirmă faptul că, în zilele noastre, copiii contemporani suferă în mare parte de un deficit de mișcare, ceea ce conduce la dereglări funcționale mai evidente în organismul copilului. Scade forța și performanța mușchilor scheletici, fapt ce conduce la dereglări ale ținutei corpului, la apariția problemelor coloanei vertebrale, a piciorului plat, la întârzieri în dezvoltare. Menținerea aceeași poziție a corpului un timp îndelungat la școală și acasă conduce la creșterea

gradului de presiune statică asupra unor grupe musculare, ceea ce cauzează oboseala lor și agravează efectele adverse ale hipokineziei. Astfel de copii sunt mult mai supuși accidentărilor și se îmbolnăvesc cu infecții respiratorii acute de 3-5 ori mai des [35]. De aceea, nu întâmplător, specialiștii domeniului educației fizice și sportului [2, 9, 17, 20, 27, 38] apelează la educația fizică a copiilor, la formarea unui stil de viață sănătos.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare.

În același timp, analiza literaturii denotă că rămâne deschisă problema rolului prioritar al familiei și a utilizării eficiente a potențialului său educațional într-un sistem integral de educație fizică. Familia, ca micromediu primar, are un impact imens asupra formării culturii fizice și autodezvoltării copilului, lucru dovedit în lucrările cercetătorilor autohtoni și străini [5, 11, 30, 32 etc.].

Putem menționa că educația fizică ca fenomen social trebuie să fie asigurată în primul rând la nivel microsocial - în familie. Prin urmare, interacțiunea familiei și a școlii formează o condiție pedagogică pentru educația fizică a copiilor de vârstă școlară mică, realizată prin desfășurarea activităților comune ale profesorilor, părinților și elevilor. De aceea, rezolvarea problemei implicării părinților în activități de educație fizică a copiilor lor necesită o înțelegere științifică a experiențelor verificate prin practică și a mijloacelor de educație fizică în condițiile unui fond emoțional pozitiv al activităților comune ale profesorilor, părinților și ale dezvoltării calităților fizice individuale și personalizate ale elevilor. Intensificarea activităților comune ale familiei și școlii în educația fizică a copiilor este un indicator pentru părinți să interacționeze mai intens cu școala în domeniul educației fizice a copiilor și în actualizarea potențialului pedagogic al familiei.

În cadrul situațiilor socioeconomice actuale, caracterizate de apariția inegalităților sociale, a neîncrederii, de implicarea insuficientă a familiei în viața școlii și în educația fizică a copiilor, precum și a politicilor educaționale care descurajează uneori implicarea parentală, cooperarea dintre școală și familie trebuie să fie considerată o prioritate la nivel național [31, p.36]. Proporțiile catastrofale ale fenomenelor negative legate de scăderea natalității, infidelitatea conjugală, maladia incurabilă SIDA, abandonul copiilor, proliferarea vagabondajului infantil (*"copiii străzii"*), creșterea procentului de familii reconstituite, a numărului de familii ce nu fac față cerințelor educaționale, ne obligă să abordăm problema educației fizice pentru familie, prin familie (eficientizarea acesteia ca sistem social și educativ), prin intermediul învățământului de toate gradele și toate nivelurile [4, p.140].

Actualmente, interesul față de necesitatea pregătirii copiilor de vârstă școlară mică este condiționat de faptul că există o nevoie reală de implementare practică eficientă a experienței teoretice a educației fizice existente și de dezvoltare a unor noi modele pedagogice pentru îmbunătățirea interacțiunii pedagogice dintre școală și familie în educația fizică a copiilor de

această vârstă. Insuficiența nivelului de educație fizică și a competențelor pedagogice ale părinților în contextul organizării conținutului educației fizice și a activităților sportive comune cu copiii este un factor inhibitor în procesul de creștere a nivelului de pregătire fizică a copiilor de vârstă școlară mică. Astfel, îmbunătățirea interacțiunii dintre școală și familie este un mod eficient de a ajuta elevii să fie sănătoși și viabili, să consolideze sănătatea fizică și să formeze valorile unui stil de viață sănătos.

În viziunea expusă, cercetarea de față își propune să determine și să valideze fundamentele teoretico-aplicative ale interacțiunii școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică. Prin demersul teoretic și praxiologic urmează să demonstrăm că acest lucru poate fi realizat doar în cazul când instituția de învățământ inițiază, formează, dezvoltă și ghidează parteneriate educaționale eficiente școală – familie în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică.

Scopul lucrării constă în determinarea, experimentarea și validarea modelului pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică, ce include fundamentele teoretice și praxiologice ale acestui proces.

Obiectivele cercetării: stabilirea reperelor conceptuale și teoretice ale educației fizice a elevilor de vârstă școlară mică prin studiul interacțiunii școală – familie; determinarea nivelului de dezvoltare și pregătire fizică a elevilor de vârstă școlară mică în contextul interacțiunii școală – familie; fundamentarea teoretică și elaborarea *modelului pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică* și a *programei experimentale de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică*; argumentarea și valorificarea eficienței modelului pedagogic și a *programei experimentale de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică*.

Ipoteza de cercetare. Interacțiunea școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică va fi eficientă dacă: vom analiza și determina reperele conceptuale teoretice și practice ale procesului vizat; vom stabili nivelul de dezvoltare și pregătire fizică a elevilor de vârstă școlară mică în contextul interacțiunii școală – familie; vom elabora, experimenta și valida *modelul pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică* și *programa experimentală de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică*, fapt care va conduce la îmbunătățirea stării de sănătate, a reușitei școlare și a relațiilor părinte – copil.

Metodele de cercetare. În cadrul cercetării au fost aplicate următoarele metode: *general științifice* (analiza teoretică a literaturii pedagogice și metodologice privind problema studiată; analiza documentației școlare și a dosarelor medicale ale elevilor; sinteza, precizarea, generalizarea, sistematizarea, modelarea, cercetarea și diseminarea experienței pedagogice avansate (școlare și familiale) în educația fizică a copiilor de vârstă școlară mică; *experimentale* (observația pedagogică,

conversația, chestionarea, anchetarea părinților și copiilor, testarea, experimentul pedagogic, prelucrarea cantitativă și calitativă a rezultatelor cercetării, interpretarea, prelucrarea matematică a datelor statistice și prezentarea lor grafică.

Noutatea și originalitatea științifică: cercetarea în cauză își propune să contribuie la dezvăluirea esenței și determinarea conceptelor de bază în contextul interacțiunii școlii și familiei în educația fizică a elevilor prin cercetarea procesului vizat; configurarea și validarea științifică a *modelului pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică* și a programei experimentale *de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică*.

Rezultatele obținute care contribuie la soluționarea problemei științifice importante constau în determinarea particularităților teoretico-aplicative a funcționalității *modelului pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică*. Punerea în practică a modelului și a programei propuse a condus la eficientizarea colaborării școală – familie în educația fizică a elevilor, inclusiv s-a reușit schimbarea atitudinii părinților cu privire la educația fizică a copiilor în una pozitivă/activă, și s-a înregistrat o îmbunătățire a stării de sănătate, a reușitei școlare și a relațiilor părinte-copil.

Semnificația teoretică rezidă în precizarea fundamentelor teoretico – applicative a interacțiunii școală – familie în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică, în consolidarea și argumentarea științifică a *modelului pedagogic* și a *programei experimentale de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică*.

Valoarea aplicativă constă în expunerea și validarea ansamblului de instrumente pedagogice și fundamente teoretico-aplicative, reflectate în componentele *modelului pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică* și a *programei experimentale*, ce pot fi eficient aplicate în școlile generale din Republica Moldova, precum și în pregătirea și promovarea educației fizice în cadrul familiei.

Implementarea rezultatelor științifice. Rezultatele obținute au fost implementate în cadrul procesului de studiu în Gimnaziul Rădeni, Liceul Teoretic din Romanești, pe un lot experimental alcătuit din elevi de vârstă școlară mică și părinții acestora, și în cadrul procesului formativ a departamentului de formare profesională continuă din cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport, în scopul determinării situației la tema cercetată, dar și prin validarea *modelului pedagogic* și a *programei experimentale de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică*.

Volumul și structura tezei. Lucrarea cuprinde adnotări în limbile română, rusă și engleză, lista abrevierilor, introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie (213

surse), 14 anexe, 128 pagini text de bază, 40 figuri și 18 tabele. Rezultatele cercetării au fost publicate în 10 articole.

Cuvinte-cheie: interacțiune școală – familie, educație fizică, elevi de vârstă școlară mică, familie, educație, educație familială, nivel de dezvoltare și pregătire fizică.

CONȚINUTUL TEZEI

În **Introducere** este argumentată actualitatea temei abordate și importanța problemei puse în discuție, sunt specificate scopul și obiectivele tezei, precizându-se noutatea științifică a rezultatelor obținute; sinteza metodologiei de cercetare și justificarea metodelor de cercetare la tema respectivă; modul în care s-a făcut aprobarea rezultatelor cercetării.

Capitolul 1, **Repere conceptuale ale educației fizice a elevilor de vârstă școlară mică**, conține patru subcapitole, în care sunt examinate reperele științifice privind interacțiunea școală – familie și impactul educației fizice asupra dezvoltării personalității elevului de vârstă școlară mică. De asemenea, sunt prezentate particularitățile psihofizice ale dezvoltării elevilor din ciclul primar, și totodată, sunt evidențiate istoricul și caracteristicile interacțiunii școală – familie, conținutul, componentele, formele și strategiile optime prin care poate fi consolidată relația școală-familie în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică.

Analiza reperelor teoretice a permis stabilirea impactului teoriilor și metodelor moderne de educație fizică care sunt reflectate în lucrările cercetătorilor: Cârstea G. [1], Manolachi V. [17], Marinescu I [19], Stănescu M. [28], Бальсевич В. [33, 34], Матвеев Л. [41], Платонов В. [42]) asupra aspectelor investigate. Cârstea G. [1, p.58] reliefează faptul că educației fizice a elevilor de vârstă școlară mică i se atribuie cea mai mare importanță, acest subsistem fiind desemnat drept „nucleul activității de educație fizică sau al întregii activități de practicare a exercițiilor fizice”. Astfel, educația fizică a copiilor se formează cu scopul dezvoltării personalității în ansamblu și că școala semnifică principalul factor al pregătirii lor pentru viață, prin valoarea formativă a acesteia [29, p.54].

O direcție eficientă pentru formarea unui stil de viață sănătos la un elev de vârstă școlară mică este educația fizică. Impactul său va fi oportun, atunci când va exista o interacțiune coordonată între familie și școală. Munca sistematică realizată împreună are un impact eficient asupra schimbării atitudinii părinților față de educația fizică și sport, care oferă posibilitatea de a ridica nivelul de cunoștințe din domeniul educației fizice, de a spori interesul pentru rezultatele educației fizice a copiilor lor, ceea ce conduce la formarea unei atitudini pozitive și a copiilor față de cultura fizică și modul sănătos de viață. În opinia specialiștilor [34, 43], o direcție esențială în formarea educației fizice sociale și personale o reprezintă educația fizică în familie. Acest aspect al educației și, mai ales, rolul părinților în procesul dat necesită nu numai un studiu special, dar și o remodelare activă

pentru a-l transforma într-un instrument eficient de gestionare a atitudinii copilului față de dezvoltarea sa fizică.

În capitol sunt descrise și analizate particularitățile psihofizice ale dezvoltării elevilor de vârstă școlară mică [21, 23, 25], ceea ce a scos în evidență importanța dezvoltării indicilor morfologici care trebuie să asigure dezvoltarea armonioasă a corpului, creșterea proporțională a grupelor musculare mari, supleței, a ținutei corecte. Din acest motiv, un rol important în educația fizică a unui copil în această perioadă este formarea unei poziții active în raport cu sănătatea proprie, efortul muscular și călirea organismului prin exemplul părinților care va fi cel mai important stimulent pentru dobândirea unui obicei durabil de practicare a exercițiilor fizice regulate. Totodată, copiii de vârstă școlară mică nu au mijloace interne de autoreglare, nu știu să se concentreze asupra unei activități o perioadă îndelungată, deoarece își pot pierde ritmul optim de muncă. Acești factori trebuie luați în considerare de către părinți și profesori.

În baza celor relatate trebuie să menționăm că fundamentul educației fizice se pune în familie, iar instituția de învățământ dezvoltă și aprofundează cunoștințele, competențele și comportamentele individului. Astfel, în viziunea cercetătorilor Cuznețov L., Călăraș C., Ețco C., anume familia, părinții trebuie să fie promotori activi și modele de comportare morală, sănătate fizică și psihică demne de urmat. Este evident faptul că școlii îi va fi mult mai ușor să educe, în continuare și în paralel cu familia, în colaborare și parteneriat cu părinții, copilul, formându-l ca actor al consolidării și menținerii propriei sănătăți [5, p.81].

Soluționarea cu succes a problemelor educației fizice, așa cum am menționat deja, este posibilă, dacă se integrează potențialul educațional al familiei și al școlii, apare interesul părinților pentru activitățile copiilor din cadrul școlii și, totodată, participarea personală la realizarea activității fizice și modelarea motivației, a unei atitudini pozitive pentru un stil de viață sănătos prin exemplul personal.

Capitolul 2, **Fundamente metodologice ale interacțiunii școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică**, prezintă designul cercetării empirice, sunt descrise domeniul, etapele, materialul și metodele de cercetare. De asemenea, sunt prezentate caracteristicile generale ale metodologiei de studiu, aplicate în cadrul experimentului pedagogic. Conform planului de cercetare, a fost elaborată o scală complexă de evaluare a interacțiunii școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică, ce vizează domeniul psihofizic, domeniul psihomotrice, domeniul relațional, dar și cel pedagogic.

Experimentul de constatare s-a desfășurat pe un eșantion de 265 elevi ai claselor primare (132 băieți și 133 fete) și părinții lor din școlile Rădeni, Romanești, Micăuți și Codreanca și a urmărit: analiza indicatorilor de sănătate, dezvoltare și pregătire fizică a copiilor de vârstă școlară mică efectuate în baza studiului și analizei fișelor medicale; studiul atitudinii părinților și a copiilor de

vârstă școlară mică față de educația fizică și stilul de viață sănătos, prin care am determinat principalele probleme cu care se confruntă părinții și elevii în educația fizică atât în școală, cât și în familie; determinarea potențialului educațional al familiei privind cultivarea valorilor educației fizice la copii. Cu scopul creării unui mediu benefic pentru formarea și consolidarea sănătății și al unei organizări eficiente a procesului instructiv-educativ și a educației fizice în mediul familial, a fost elaborat modelul pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică și configurată programa pedagogică experimentală de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică, implementarea cărora poate contribui la formarea personalității copilului, la dezvoltarea capacităților sale individuale, la atragerea spre un stil de viață sănătos, la formarea de competențe privind sistemul de educație fizică, la educarea interesului și deprinderilor constante pentru exercițiile fizice sistematice.

În cadrul etapei a III-a, finale (2018-2019), s-a realizat experimentul pedagogic de bază, în condițiile Gimnaziului Rădeni, raionul Strășeni. Pentru realizarea experimentului s-au organizat două grupe experimentale de elevi din clasele a IV-a (grupa experimentală: băieți - 11; fete - 11; grupa martor: băieți - 11; fete - 11) și părinții acestora. Astfel, au fost întreprinse următoarele acțiuni: evaluarea eficienței programei pedagogice experimentale de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică; evaluarea stării de sănătate, a dezvoltării, a pregătirii fizice și a reușitei școlare a elevilor de vârstă școlară mică; determinarea stilului educațional în cadrul familiilor din grupele participante la experiment.

Pentru aprecierea eficacității experimentului pedagogic de constatare, toți elevii au fost testați la o serie de indicatori, a căror maximă semnificație este argumentată de cercetătorii din domeniu [1, 7, 18, 20, 27, 38].

În baza măsurătorilor antropometrice, a fost identificat nivelul de dezvoltare fizică a elevilor de vârstă școlară mică. Analizând valorile taliei copilului, ținem să menționăm că indicele respectiv își păstrează aceleași valori. Trebuie remarcat faptul că creșterea taliei la fetele din clasa a III-a a fost mai pronunțată decât la băieți. Unul dintre cei mai importanți indicatori ai dezvoltării fizice este masa corporală. Acest indicator antropometric la băieții din clasa I a fost, în medie, de $23,27 \pm 2,36 \text{ kg}$, iar la fete a fost mai mic și a constituit $22,96 \pm 2,36 \text{ kg}$. La fel, o creștere semnificativă a greutateii s-a observat la elevii clasei a III-a, constituind, la băieți $29,98 \pm 2,05 \text{ kg}$ și la fete $29,93 \pm 1,85 \text{ kg}$. Analizând evoluția masei corporale a băieților și fetelor de vârstă școlară mică, observăm că nu au fost înregistrate mari diferențe. Cu privire la examinarea circumferinței toracice, s-a observat o ușoară creștere a acestui indicator atât la băieții, cât și la fetele, din clasele I - a III-a.

Prin urmare, principalii indicatori ai dezvoltării fizice (înălțimea, greutatea și ECT) la elevii din clasele I – a III-a au tendință de creștere, și acest fapt reflectă procesele de creștere și dezvoltare fizică ale copiilor, precum și caracteristicile individuale ale dezvoltării lor fizice. În Figurile 2.1 și

2.2 este ilustrată reprezentarea grafică a indicilor antropometrici ai elevilor de vârstă școlară mică.

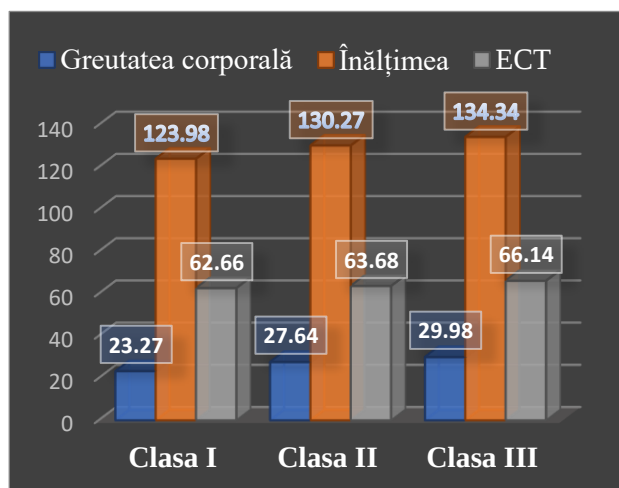

Fig. 2.1. Reprezentarea grafică a dinamicii de vârstă a indicilor antropometrici ai elevilor de vârstă școlară mică (băieți)

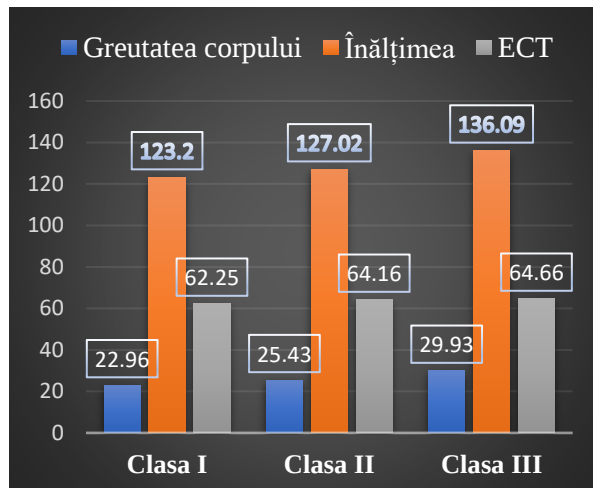
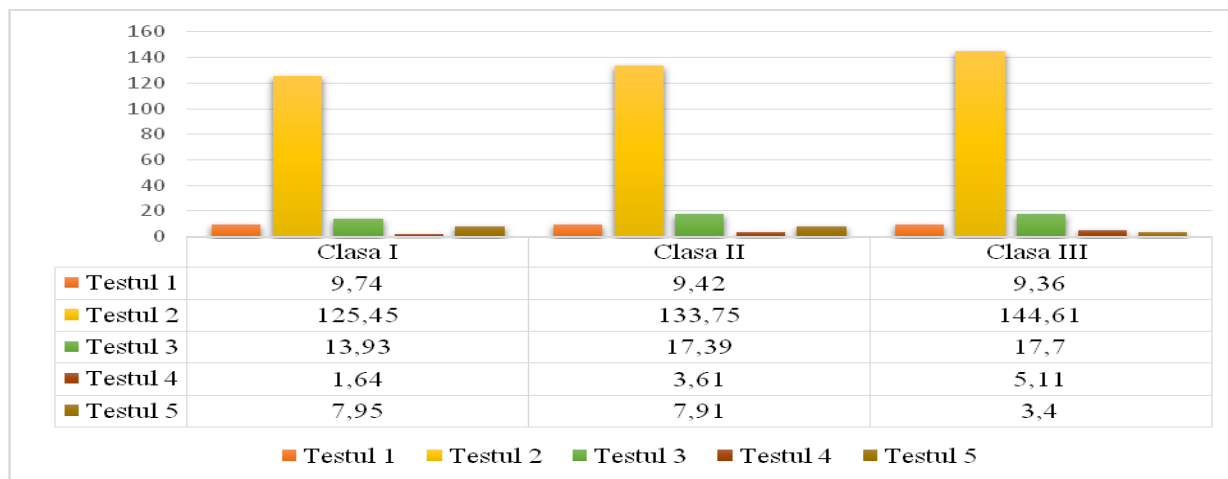

Fig. 2.2. Reprezentarea grafică a dinamicii de vârstă a indicilor antropometrici ai elevilor de vârstă școlară mică (fete)

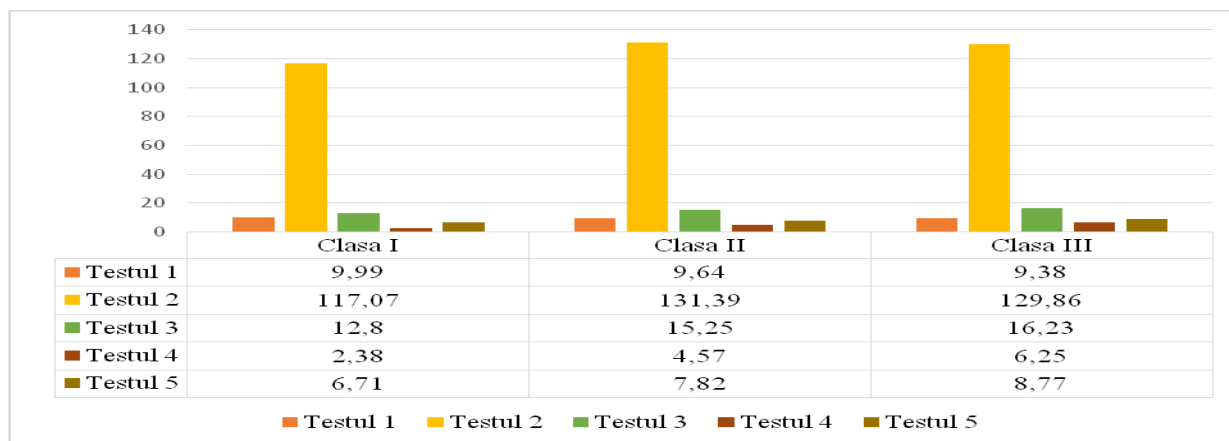
Pentru a aprecia componenta fizică de dezvoltare la elevii de vârstă școlară mică, este necesar a determina și nivelul pregătirii fizice. În cazul nostru, determinarea nivelului pregătirii fizice a elevilor din ciclul primar a avut loc prin teste motrice, prevăzute de programa școlară, după cum urmează: alergare de suveică 3x10m (sec); săritura în lungime de pe loc (cm); ridicarea trunchiului din culcat dorsal în 30 sec (nr.de rep.); aplecare înainte din stând pe banca de gimnastică (cm); flotări din sprijin culcat cu mâinile pe banca de gimnastică (nr.de repetări) / tracțiuni în brațe la bara fixă.

Pe Figurile 2.3 și 2.4 sunt prezentați indicii aptitudinilor motrice la elevii de vârstă școlară mică supuși cercetării.

Notă: Testul 1: Alergare de suveică 3x10m (sec); Testul 2: Săritura în lungime de pe loc (cm); Testul 3: Ridicarea trunchiului din culcat dorsal în 30 sec (nr.de rep.); Testul 4: Aplecare înainte din stând pe banca de gimnastică (cm); Testul 5: Tracțiuni în brațe la bara fixă (nr.de rep.).

Fig. 2.3. Realizarea normativelor corespunzătoare nivelului pregătirii motrice a băieților din clasele I – a III-a

Notă: Testul 1: Alergare de suveică 3x10m (sec); Testul 2: Săritura în lungime de pe loc (cm); Testul 3: Ridicarea trunchiului din culcat dorsal în 30 sec. (nr. de rep.); Testul 4: Aplecare înainte din stând pe banca de gimnastică (cm); Testul 5: Flotări din sprijin culcat cu mâinile pe banca de gimnastică (nr. de rep.).

Fig. 2.4. Realizarea normativelor corespunzătoare nivelului pregătirii motrice a fetelor din clasa I – a III-a

Comparând rezultatele obținute cu normele prevăzute de programele școlare la educația fizică, putem menționa că nivelul pregătirii motrice atât la băieți, cât și la fete, nu ating valorile indicate la niciunul dintre parametrii testați, fapt ce influențează și gradul de morbiditate la copii. Astfel, în studierea stării fizice a elevilor din clasele I - a III-a, au fost identificate o serie de boli, (starea de sănătate este prezentată în Tabelul 2.1).

Tabelul 2.1. Starea fizică de sănătate a elevilor claselor primare pe parcursul anului școlar (%)

N. crt.	INDICATORI	Elevii de vârstă școlară mică din localitățile Rădeni, Romanești, Micăuți, Codreanca					
		Fete (n=133) X ± m			Băieți (n=132) X ± m		
		Clasa I	Clasa a II-a	Clasa a III-a	Clasa I	Clasa a II-a	Clasa a III-a
1	Boli ale aparatului respirator	18	16	18	23	14	27
2	Parazitoze intestinale	13	14	16	18	18	16
3	Boli endocrine, de nutriție și metabolice	9	11	7	11	11	20
4	Miopii	11	5	9	5	2	11
5	Nevroze	2	2	5	7	2	2
6	Platipodie	-	-	7	5	-	2
	Total îmbolnăviri (%)	53	48	62	69	47	78

Conform datelor noastre, în medie, la elevii din clasele primare îmbolnăvirile au constituit 60%. În cazul elevilor din clasa a III-a s-a înregistrat cel mai înalt nivel al îmbolnăvirilor (70%), comparativ cu cei din clasa I (61,5%). Trebuie remarcat faptul că băieții cu afecțiuni sunt într-un număr mai mare (64,6%) decât fetele (54,3%).

Intensificarea procesului de învățământ la școală și supraîncărcarea, precum și alte motive conduc la o scădere a volumului de activități fizice, la creșterea cazurilor de îmbolnăviri, precum:

boli ale aparatului respirator, boli endocrine, de nutriție și metabolice, boli ale sistemului osteoarticular, ale mușchilor și țesutului conjunctiv și alte probleme de sănătate la copii. Prin urmare, anume astăzi este necesar să se optimizeze regimul motrice al copiilor de vârstă școlară mică, ținând cont de condiția lor fizică.

Totodată, trebuie să menționăm că nu a fost studiată suficient atitudinea copiilor de vârstă școlară mică față de educația fizică. De aceea, am efectuat cercetări prin interviewarea elevilor de vârstă școlară mică în baza unui chestionar special conceput (Figura 2.5).

În baza rezultatelor înregistrate am constatat că elevii adoră lecțiile de educație fizică și cu plăcere participă la ore; le sunt pe plac în mod special activitățile de joc și cele dinamice; lecțiile de educație fizică de două ori pe săptămână nu sunt suficiente pentru ei; un număr mic de elevi frecventează secțiile sportive; majoritatea nu face gimnastică matinală și, respectiv, nu fac față standardelor curriculare ale educației fizice școlare.

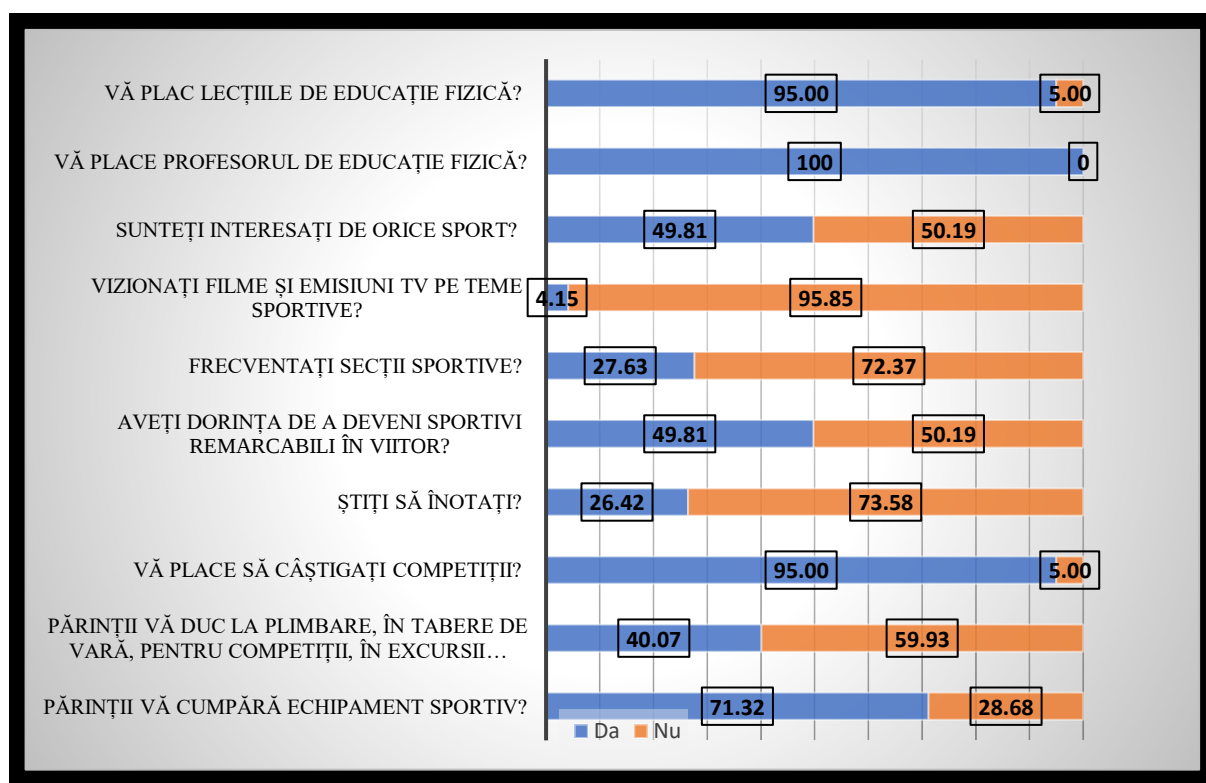

Fig. 2.5. Repartizarea răspunsurilor oferite de elevii de vârstă școlară mică referitor la importanța educației fizice (%)

Este important a menționa că părinții joacă rolul principal în educarea copiilor de vârstă școlară mică, anume ei trebuie să fie cei care le cultivă copiilor dragostea pentru activitățile fizice și sport. Prin interpretarea rezultatelor experimentului de constatare putem evidenția că majoritatea părinților (79,37%) consideră că educația fizică este o componentă fundamentală a educației generale a copiilor. Totodată, aceștia afirmă că nu acordă atenția necesară activităților fizice organizate pentru copii și, în majoritatea cazurilor (87,55%), nu au un mod de viață sănătos,

explicând această situație prin lipsa timpului liber (61,48%) sau lipsa de cunoștințe privind educația fizică (38,52%). Trebuie să menționăm că 46,69% dintre respondenți indică faptul că anume școala și profesorii de educație fizică trebuie să fie implicați în formarea intereselor copiilor pentru activitățile sportive. Pornind de la rezultatele experimentului, constatăm că totuși părinții preferă formele de educație fizică care implică activitatea comună a părinților, copiilor și profesorilor.

Luând în considerare aspectele reflectate în studiul preliminar, care ne-au permis să identificăm că mulți părinți și elevi au nevoie de sprijin, consiliere, ajutor etc., am ajuns la concluzia că este necesar un demers experimental, care să conducă la îmbunătățirea parteneriatului școală – familie în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică.

Pentru a identifica potențialul educațional al fiecărei familii, a fost realizat un studiu privind potențialul educațional al familiilor din grupa martor și experimentală. Au fost determinate și analizate nivelul de vârstă, studii, stare materială, componența familiei. În baza rezultatelor înregistrate, am distribuit familiile în funcție de potențialul lor educațional. La determinarea potențialului educațional al familiei s-a relevat că, în grupele cercetate:

- 54,81% din familii sunt sănătoase din punct de vedere social și educațional;
- 39,42% sănătoase social, dar vulnerabile din punct de vedere educațional;
- 5,77% nesănătoase social, vulnerabile din punct de vedere educațional.

Ținând cont de rezultatele de mai sus, trebuie să menționăm că familiile implicate în experimentul pedagogic au rezerve educaționale ascunse, neutilizate, iar sarcina școlii este de a crea condiții, care să permită realizarea deplină a potențialului educațional al familiei, de a ajuta părinții, independent sau împreună cu profesorii școlii, să rezolve în mod eficient problemele actuale legate de educația fizică a copilului [14, p.64].

Actualmente, mulți părinți recunosc că este dificil de a exercita rolul de părinte, mai ales din punct de vedere financiar; de asemenea au recunoscut că reușesc cu greu să facă față necesităților copilului, dar și din punctul de vedere al timpului alocat pentru procesul instructiv. Trăim într-un secol al vitezei, cu un ritm de viață extenuant; ceea ce primează, în opinia părinților, este asigurarea celor necesare pentru trai: hrană și îmbrăcăminte. Lipsa de timp derivă și din faptul că părinții încearcă adesea să muncească în plus pentru obținerea unor surse suplimentare de bani în bugetul familiei. Din punctul de vedere al suportului educațional, părinții nu-și pot ajuta întotdeauna copiii în însușirea materialului și definitivarea temelor pentru acasă, deoarece programele sunt foarte complicate [26, p.6].

În vederea rezolvării problemelor sus-menționate și cu scopul creării unui mediu benefic pentru formarea și consolidarea sănătății și a unei organizări eficiente a procesului instructiv-educativ și a educației fizice în mediul familial, am dezvoltat *Modelul pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică* (Figura 2.6).

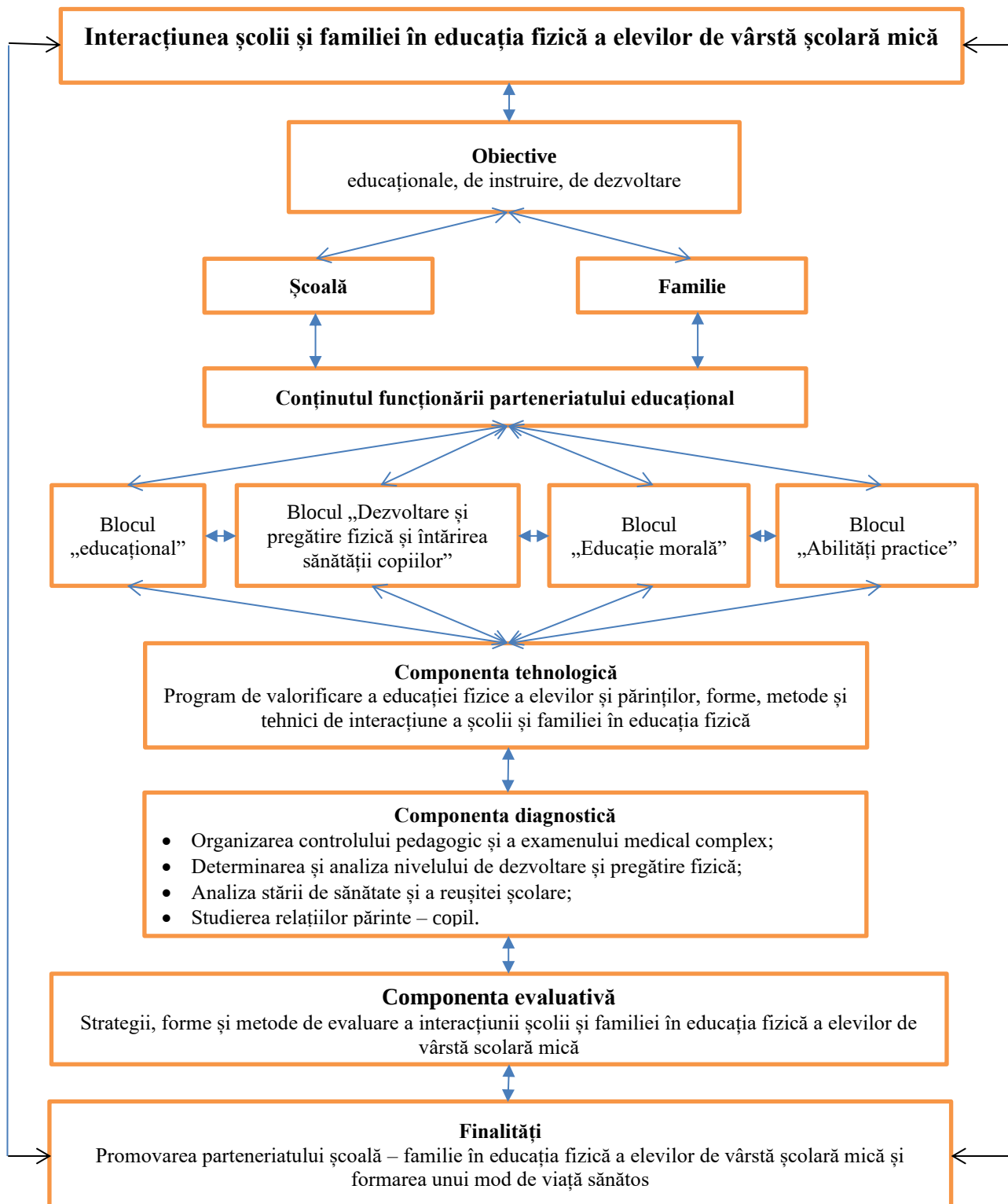

Fig. 2.6. Model de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică

Toate componentele modelului de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică sunt intercorelate și vizează promovarea parteneriatului școală – familie în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică și formarea unui mod de viață sănătos.

Conform Modelului pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică, s-a propus Programa experimentală pentru elevii din clasa a 4-a și pentru

părinții acestora, în vederea soluționării problemei cercetate. Accentul în programa noastră a fost pus pe formarea abilităților necesare unei persoane pentru a lua decizia de a practica activități de educație fizică și de a adopta un stil de viață sănătos în familie.

În continuare prezentăm conținutul programei experimentale pentru elevii claselor a IV-a (Tabelul 2.2).

Tabelul 2.2. Conținutul programei experimentale pentru elevii claselor a IV-a

Nr. crit.	Conținuturile unității de curs/modul	Forma lecției		
		Teoretică	Practică	Individuală
	Blocul educațional	9		
1	Starea de sănătate a elevilor de vârstă școlară mică	1		
2	Particularitățile psihofizice ale dezvoltării elevilor de vârstă școlară mică **	1		
3	Valeologia - știința sănătății*	1		
4	Indicatorii de sănătate și dezvoltare fizică a copiilor	1		
5	Metodologia pentru compilarea complexelor de exerciții generale de dezvoltare *	1		
6	Bazele igienei școlare * Alimentația rațională**	1		
7	Fortificarea sănătății și principii de călire a organismului uman*	1		
8	Obiceiuri proaste. Fumat, alcoolism, abuz de substanțe nocive	1		
9	Fundamente psihologice în sănătate **	1		
	Blocul de dezvoltare și pregătire fizică și de întărire a sănătății copiilor	4	12	5
1	Exerciții fizice pentru sănătatea copilului: - exerciții fizice cardiovasculare (exerciții aerobe); - exerciții fizice pentru forță; - exerciții fizice pentru mobilitate; - exerciții fizice pentru echilibru și îndemânare/suplețe.	1 1 1 1	1 1 2 2	1 1 1 1
2	Excursii turistice*		2	1
3	Desfășurarea de competiții sportive, teste, concursuri*		2	
4	Testarea capacităților fizice ale copiilor		2	
	Blocul educație morală	4	4	4
1	Tradițiile sportive ale familiei noastre*	2		4
2	Relația dintre adulții din familie – un exemplu de imitație pentru copii **, *	1	2	
3	Promovarea sistematică și permanentă a educației fizice în cadrul familiei**	1	2	
	Blocul abilități practice	3		4
1	Elaborarea unui regim zilnic și a unui complex de exerciții generale de dezvoltare individuală	1		1
2	Testarea nivelului dezvoltării și pregătirii fizice	1		1
3	Organizarea și desfășurarea gimnasticii matinale și a exercițiilor de călire a organismului, respectarea regimului zilnic	1		1
4	Menținerea unui jurnal individual de observare a aptitudinilor fizice ale elevilor			1
	Total	20	16	13
				49

** - lecțiile se desfășoară cu părinții;

* - lecțiile se desfășoară împreună cu părinții și copiii.

În baza studiului realizat, putem menționa că activitățile propuse în cadrul programei experimentale au asigurat, pe parcursul anului școlar, activități comune cu părinții, copiii și cadrele didactice, care au vizat formarea unui mod de viață sănătos în familie și a unui mod de viață sănătos al elevilor de vârstă școlară mică, fortificarea sănătății și asigurarea interesului pentru educația fizică.

Capitolul 3, **Demersul experimental al interacțiunii școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică**, se referă la argumentarea datelor furnizate de experimentul de bază, care conține o analiză a indicatorilor morfofuncționali și de pregătire fizică a elevilor din învățământul primar, a direcțiilor și modalităților de organizare a experimentului formativ, a stării de sănătate și a reușitei școlare, precum și studiul privind relația părinte – copil. Sunt prezentate modalitățile de organizare și desfășurare a experimentului formativ, având ca scop verificarea eficienței modelului pedagogic și a programei experimentale de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică.

Din perspectiva evaluării, în continuare vom compara rezultatele inițiale și finale ale aplicării sondajului, pentru a determina atitudinea părinților și copiilor din grupele experimentală și martor față de educația fizică și modul de viață sănătos. Trebuie remarcat că au avut loc progrese la părinții din grupa experimentală și aproape nu au existat schimbări la părinții din grupa martor.

În vederea implicării părinților în activitățile propuse în programa experimentală de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică, putem menționa că s-a reușit schimbarea atitudinii lor cu privire la educația fizică a copiilor din una negativă/pasivă în una pozitivă/activă. Astfel, părinții au acumulat competențe și abilități specifice domeniului de cercetare și, totodată, au devenit capabili să soluționeze problemele cu care se confruntă copiii în activitățile fizice. De asemenea, părinții au început a manifesta interesul și dorința de a se implica în educația fizică a copiilor (81,82%) și nu se axează doar pe activitatea profesorilor. Beneficiile educației fizice s-au dovedit a fi importante pentru dezvoltarea și pregătirea fizică a elevilor de vârstă școlară mică, după cum arată rezultatele sondajului. Astfel, părinții și copiii au început să se implice în activități fizice (cu circa 17% mai mulți) și în formarea unui mod de viață sănătos (32%).

Relevant este faptul că a crescut numărul elevilor interesați:

- de lecțiile de educație fizică și probele de sport - de la 61% până la 78%;
- de vizionarea filmelor și emisiunilor TV pe teme sportive (de la 66% până la 77%);
- de frecventarea secțiilor sportive (de la 23% până la 34%);
- de petrecerea timpului în aer liber (de la 46% până la 72%);
- de studierea noțiunilor despre igiena personală și respectarea regimului zilei (de la 50% până la 67%).

Totodată, elevii au afirmat că au permisiunea părinților de a frecventa secțiile sportive (de la 94% până la 100%). În acest context, putem menționa că, inițial, doar 17% dintre copii susțineau că părinții lor practică sportul, iar la sfârșitul experimentului, observăm o creștere semnificativă, de 39%. Potrivit copiilor, părinții lor au început să practice exercițiile fizice în cadrul gimnasticii matinale (inițial - 15%, final - 27%).

În cadrul cercetării noastre, s-a testat nivelul dezvoltării și pregătirii fizice a elevilor din grupa martor și experimentală, astfel obținându-se rezultate după cum urmează: în Tabelul 3.1 și 3.2 sunt reflectați indicii statistici la testele ce definesc nivelul pregătirii fizice a elevilor înregistrați la testarea inițială și, respectiv, cea finală. În ce privește indicatorii inițiali ai nivelului pregătirii fizice a elevilor din grupele martor și experimentală, n-au fost înregistrate diferențe semnificative statistic.

Tabelul 3.1. Analiza comparativă a indicilor inițiali și finali ai testării activității motrice a grupelor experimentală și martor de băieți (cl. a IV-a, n = 22)

Nr. crt.	Teste	Grupe și caracteristici statistice	Caracteristici statistice			
			Indici inițiali $X \pm m$	Indici finali $X \pm m$	t	P
1	Alergare de suveică 3x10m (sec)	E	9,31±0,07	9,11±0,06	3,431	<0,01
		M	9,34±0,09	9,29±0,05	1,252	>0,05
		t	0,23	2,26	-	-
		P	>0,05	<0,05	-	-
2	Alergare de rezistență 800m (sec)	E	288,05±3,76	274,12±1,90	4,438	<0,01
		M	287,38±3,37	281,21±2,79	0,560	>0,05
		t	0,131	2,104	-	-
		P	>0,05	<0,05	-	-
3	Săritura în lungime de pe loc (cm)	E	147,55±2,65	152,91±1,24	2,276	<0,05
		M	145,55±4,83	147,55±1,52	0,493	>0,05
		t	0,532	2,266	-	-
		P	>0,05	<0,05	-	-
4	Ridicarea trunchiului din culcat dorsal în 30 sec (nr. de rep.)	E	21,27±1,03	24,82±0,92	4,057	<0,05
		M	20,82±1,03	21,64±0,82	0,969	>0,05
		t	0,31	2,581	-	-
		P	>0,05	<0,05	-	-
5	Tracțiuni în brațe la bara fixă (nr.de rep.)	E	3,09±0,36	5,18±0,41	6,040	<0,001
		M	3,27±0,41	3,45±0,41	1,482	>0,05
		t	0,33	2,712	-	-
		P	>0,05	<0,05	-	-
6	Aplecare înainte din stând pe banca de gimnastică (cm)	E	3,64±1,13	7,91±1,03	4,411	<0,01
		M	3,45±0,82	4,09±0,62	1,307	>0,05
		t	0,13	3,178	-	-
		P	>0,05	<0,05	-	-

Notă: (F=10) t=2,228 3,269 4,587 (f=20) t=2,086 2,815 3,850
P<0,05 0,01 0,001 P<0,05 0,01 0,001

Comparând rezultatele obținute la începutul experimentului cu standardele date în „*Teste motrice de diagnosticare a nivelului de pregătire fizică generală a elevilor clasei a IV-a*”, s-a constatat că dezvoltarea capacităților de forțăviteză și a rezistenței mușchilor trunchiului (ridicarea trunchiului din culcat dorsal în 30 sec) la băieții din grupa martor și experimentală corespunde nivelului de pregătire „*mediu*” (nr. de repetări – 21). La fel, la nivelul mediu de dezvoltare sunt și

indicii ce caracterizează capacitățile, precum cele de forță-viteză ale mușchilor flexori ai trunchiului și membrilor inferioare (săritura în lungime) și a capacităților aerobe ale organismului (alergare de rezistență 800m (sec)). Un nivel scăzut a fost remarcat în ceea ce privește dezvoltarea vitezei și a coordonării mișcărilor (alergare de suveică 3x10m), a supleței (aplecare înainte din stând pe banca de gimnastică) și a forței brațelor (tracțiuni în brațe la bara fixă).

În cazul fetelor din ambele grupe, toți indicii testelor de control au fost la un nivel „mediu”. Rezultatele obținute indică un grad insuficient de pregătire fizică a elevilor din grupele martor și experimentală, care îndeplinesc exerciții generale de dezvoltare numai în condițiile școlii medii de cultură generală.

Tabelul 3.2. Analiza comparativă a indicilor inițiali și finali ai testării activității motrice a grupelor experimentală și martor fete (cl. a IV-a, n = 22)

Nr. crt.	Teste	Grupe și caracteristici statistice	Caracteristici statistice			
			Indici inițiali $\bar{X} \pm m$	Indici finali $\bar{X} \pm m$	t	P
1	Alergare de suveică 3x10m (sec)	E	9,36±0,04	9,12±0,04	6,667	<0,001
		M	9,27±0,04	9,25±0,03	0,615	>0,05
		t	1,56	2,6	-	-
		P	>0,05	<0,05	-	-
2	Alergare de rezistență 500m (sec)	E	188,13 ±3,13	172,55±1,95	6,073	<0,001
		M	187,14±3,72	182,05±2,23	1,638	>0,05
		t	0,204	3,304	-	-
		P	>0,05	<0,01	-	-
3	Săritura în lungime de pe loc (cm)	E	135,54±3,20	146,18±2,90	3,980	<0,01
		M	130,55±3,50	138,73±1,22	2,789	<0,05
		t	1,053	2,367	-	-
		P	>0,05	<0,05	-	-
4	Ridicarea trunchiului din culcat dorsal în 30 sec (nr. de rep.)	E	17,64±0,89	19,91±0,82	2,967	<0,05
		M	16,36±0,82	17,18±0,74	0,743	>0,05
		t	1,057	2,473	-	-
		P	>0,05	<0,05	-	-
5	Flotări din sprijin culcat cu mâinile pe banca de gimnastică (nr. de rep.)	E	8,27±0,45	10,73±0,52	4,234	<0,01
		M	8,36±0,52	8,91±0,45	0,947	>0,05
		t	0,13	2,645	-	-
		P	>0,05	<0,05	-	-
6	Aplecare înainte din stând pe banca de gimnastică (cm)	E	6,91±0,67	10,64±0,82	5,501	<0,001
		M	6,36±0,82	7,27±0,74	1,302	>0,05
		t	0,52	3,050	-	-
		P	>0,05	<0,05	-	-

Notă: (F=10) t=2,228 3,269 4,587 (f=20) t=2,086 2,815 3,850
P<0,05 0,01 0,001 P<0,05 0,01 0,001

Făcând o analiză generală a rezultatelor testării finale a nivelului dezvoltării și pregătirii fizice a elevilor din clasa a IV-a, se observă foarte bine eficiența modelului pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică și a programei experimentale propuse și implementate în cadrul experimentului pedagogic pe parcursul anului școlar 2018-2019. Analiza datelor obținute la subiecții grupei experimentale a demonstrat o îmbunătățire semnificativă a tuturor indicilor de pregătire fizică evaluați.

În cadrul cercetării a fost analizată rata morbidității elevilor din grupele martor și experimentală în baza datelor înregistrate la cabinetul medical al școlii privind numărul de bolnavi, dar și schimbările care au intervenit la diferite etape de studiu. Prin urmare, la începutul experimentului, numărul de cazuri de îmbolnăviri la elevii din grupa experimentală atingea 73%. Din numărul total de îmbolnăviri, 30% au fost boli ale aparatului respirator (bronșite, pneumonii, rinofaringite și un caz de maladie cronică a amigdalelor), 18% - boli endocrine, de nutriție și metabolism, 13% - miopie, 6% - scolioze și 6% - platipodie. În grupa martor, la fel 73% din elevi au prezentat cazuri de îmbolnăvire, existând o rată mai mare de boli ale aparatului locomotor – 25%, ale aparatului respirator – 14%, iar o pondere de 34% au avut-o bolile cardiovasculare, miopiile, obezitatea și dermatitele alergice.

Prin urmare, în baza rezultatelor prezentate, putem afirma că, la sfârșitul semestrului I, din cauza îmbolnăvirilor (mai ales a răcelilor), fetele din grupa experimentală au absentat 111 zile (în medie 10,09 zile pentru fiecare elevă), iar în grupa martor - 127 de zile (în medie 11,55 zile pentru fiecare elevă). Absențele școlare ale băieților din grupa experimentală au constituit 104 zile (în medie 9,45 zile pentru fiecare elev), iar a băieților din grupa martor - 109 zile (în medie 9,91 zile pentru fiecare elev). Distribuția rezultatelor privind absenteismul grupelor participante la experiment pe parcursul anului 2018-2019 este expusă în Tabelul 3.3.

Tabelul 3.3. Analiza comparativă a indicatorilor privind absenteismul elevilor grupelor martor și experimentală (n=44)

Indicatori	Gen	Caracteristici statistice						
		Grupa	Nr. absențe lecții	Indicatori sem. I $\bar{X} \pm m$	Nr. absențe lecții	Indicatori sem. II $\bar{X} \pm m$	t	P
Absența școlară din cauza îmbolnăvirilor	B	GE	104	9,45±2,77	41	3,73±2,36	2,469	<0,05
		GM	109	9,91±2,36	123	11,18±2,57	0,288	>0,05
		t		0,126		2,135	-	-
		P		>0,05		<0,05	-	-
	F	GE	111	10,09±2,67	9	0,82±0,92	4,112	<0,01
		GM	127	11,55±3,90	194	17,64±4,93	1,501	>0,05
		t		0,309		3,354	-	-
		P		>0,05		<0,01	-	-

Notă: (F=10) t=2,228 3,269 4,587 (f=20) t=2,086 2,815 3,850
P<0,05 0,01 0,001 P<0,05 0,01 0,001

În baza acestor rezultate, putem afirma că la elevii din grupa experimentală s-a schimbat semnificativ numărul absențelor din cauza infecțiilor respiratorii. Astfel, în rândul fetelor, numărul zilelor școlare absente din cauza bolii a scăzut cu 91,9%, iar la cele din grupa martor s-a atestat o creștere a absențelor din cauza bolilor cu 34,5%. La băieții din grupa experimentală, de asemenea, s-a observat o reducere semnificativă a absenteismului din cauza bolilor cu 61%, iar la cei din grupa martor, numărul absențelor din cauza îmbolnăvirilor a crescut cu 11%. Desigur, nu putem

afirma că numai prin practicarea activităților de educație fizică și introducerea unui stil de viață sănătos este posibilă prevenirea apariției bolilor respiratorii, în cazul cărora totuși factorul patogenetic principal este poluarea mediului. Cu toate acestea, practicarea rațională a activităților de educație fizică și menținerea unui stil de viață sănătos sporesc rezistența generală a organismului la orice factor dăunător, inclusiv la cei de mediu.

Analizând rezultatele înregistrate la reușita școlară, constatăm că media generală la disciplinele de studiu (cu excepția educației fizice) în grupa experimentală a fost cu mult mai înaltă decât în grupa martor, astfel avem următoarele rezultate: calificativele „foarte bine” – 48,33%, „bine” – 30,33%, „suficient” – 21,34%, iar la descriptorii: „independent” – 84,86%, „ghidat de profesor” – 13,71%, „cu mult sprijin” – 1,43%. În grupa martor, au fost constatate calificativele „foarte bine” – 16,66%, „bine” – 33,34%, „suficient” – 50%, precum și descriptorii „independent” – 51,95%, „ghidat de profesor” – 38,28%, „cu mult sprijin” – 9,77% (Tabelul 3.4).

Tabelul 3.4. Reușita școlară (%) a elevilor din grupele martor și experimentală la etapa finală a experimentului

Descriptori/Calificative	Grupe	
	Experimentală (n=22)	Martor (n=22)
Foarte bine	48,33	16,66
Bine	30,33	33,34
Suficient	21,34	50,00
Independent	84,86	51,95
Ghidat de profesor	13,71	38,28
Cu mult sprijin	1,43	9,77

Sub formă grafică prezentăm rezultatele înregistrate pe Figura 3.1.

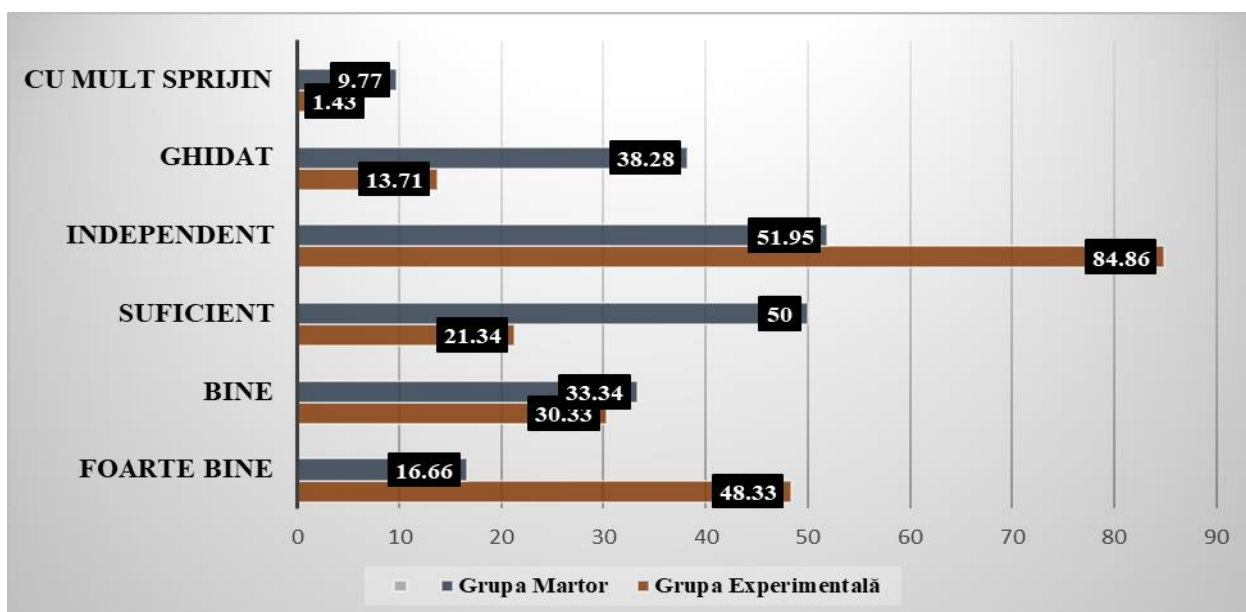

Fig. 3.1. Reușita școlară a elevilor grupelor martor și experimentală la etapa finală a experimentului

Referitor la reușita elevilor la disciplina „Educația fizică”, s-au obținut următoarele rezultate: grupa experimentală la descriptorii „independent” – 77%, „ghidat de profesor” – 23%, „cu mult

sprijin” – 0%, în grupa martor la descriptorii „independent” – 23%, „ghidat de profesor” – 68%, „cu mult sprijin” – 9% (Tabelul 3.5).

Tabelul 3.5. Analiza comparativă a reușitei școlare la disciplina „educația fizică” a elevilor din grupele martor și experimentală pe parcursul anului școlar 2018-2019 (n=44, %)

Disciplinele de studiu	Calificative/descriptori	Grupa experimentală						Grupa martor					
		Sem.I		Sem.II		Anual		Sem.I		Sem.II		Anual	
		nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%	nr.	%
Educația fizică	Independent	5	23,0	17	77,0	17	77,0	4	18,0	5	23,0	5	23,0
	Ghidat	15	68,0	5	23,0	5	23,0	14	64,0	15	68,0	15	68,0
	Cu sprijin	2	9,0	0	-	0	-	4	18,0	2	9,0	2	9,0

Sub formă grafică, rezultatele înregistrate sunt prezentate pe Figura 3.2.

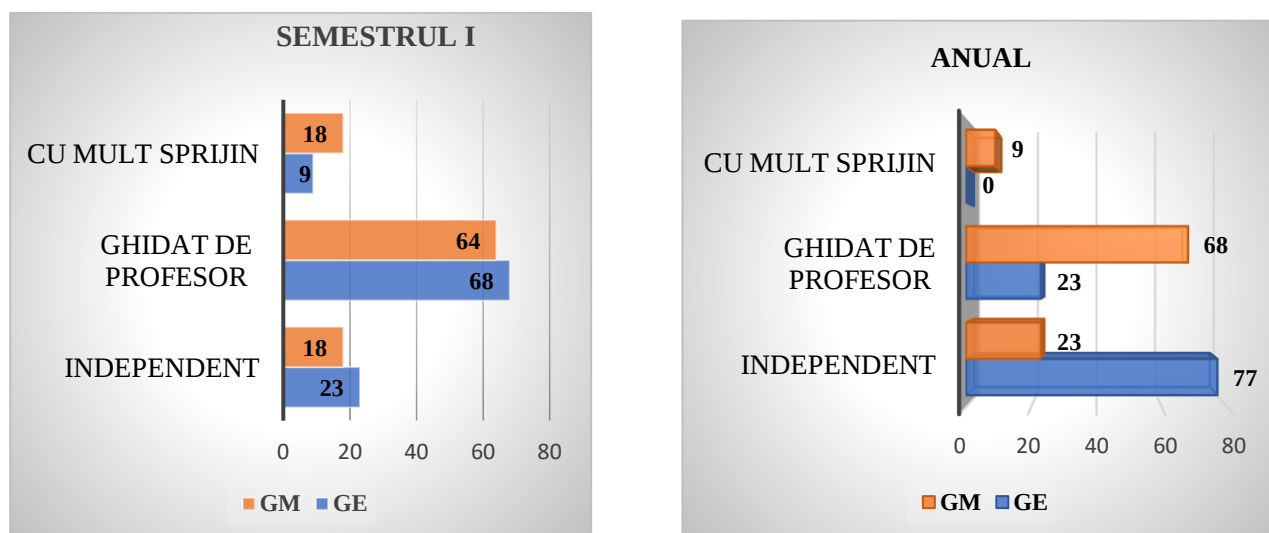

Fig. 3.2. Reușita școlară a elevilor grupelor martor și experimentală la disciplina „educația fizică”

Aceasta confirmă încă o dată faptul că la copiii grupei experimentale implicați în experiment s-a observat o creștere a reușitei școlare atât la disciplina „Educația fizică”, cât și la celelalte discipline școlare. În consecință, sistemul de activități desfășurate în conformitate cu programa experimentală la disciplina „Educația fizică”, în cadrul căruia diferite mijloace de educație fizică au fost utilizate într-o manieră cuprinzătoare, a arătat în mod convingător o scădere a nivelului de morbiditate la copii, o îmbunătățire a stării de sănătate, a reușitei școlare, precum și o intensificare a activității fizice în timpul zilei. Acest lucru este semnificativ mai ales atunci când se iau în considerare caracteristicile individuale și nivelul de dezvoltare și pregătire fizică a organismului copilului.

Pentru determinarea atitudinilor parentale, am aplicat chestionarul realizat de autorii Bapra A. și Столина В. [36, p.22], care a permis o descriere amplă a atitudinilor parentale în baza a cinci scale atitudinale: *acceptare/respingere*, *cooperare*, *simbioză*, *hipersocializare autoritară* și *infantilizare*. Ca rezultat, cadrul didactic va putea să conlucreze cu familia, să fie mai aproape de copil, să înțeleagă stilul de viață al familiei, relațiile dintre membrii familiei, valorile lor spirituale. Din cele cinci scale ale chestionarului, două reflectă imaginea socială a relației părinților cu copilul, și anume: „*cooperarea*” și „*acceptarea*”, în timp ce celelalte, dimpotrivă, reflectă imaginea nedorită din punct de vedere social a relației *părinte - copil*.

Astfel, am chestionat părinții copiilor din grupele experimentală și martor, atât la începutul experimentului, cât și la finalul acestuia, obținând următoarele rezultate (Tabelul 3.6).

Tabelul 3.6. Analiza comparativă a indicilor inițiali și finali privind determinarea stilurilor educaționale în grupele martor și experimentală (n=44, părinți)

Nr. crit.	Indicatori	Grupe	Indici inițiali $X \pm m$	Indici finali $X \pm m$	t	P
1	Stilul acceptare- respingere	E	13,23±1,95	9,68±1,34	2,267	<0,05
		M	12,09±1,54	13,73±1,23	1,293	>0,05
		t	0,482	2,226	-	-
		P	>0,05	<0,05	-	-
2	Stilul cooperare	E	6,41±0,21	7,23±0,31	3,333	<0,01
		M	6,23±0,31	6,45±0,21	0,894	>0,05
		t	0,486	2,089	-	-
		P	>0,05	<0,05	-	-
3	Stilul simbiotic	E	3,41±0,62	5,05±0,51	4,279	<0,001
		M	3,59±0,62	3,91±0,62	0,579	>0,05
		t	0,205	2,667	-	-
		P	>0,05	<0,05	-	-
4	Stilul hipersocializare autoritară	E	5,27±0,41	3,18±0,51	4,976	<0,001
		M	5,14±0,31	4,91±0,41	0,691	>0,05
		t	0,253	2,645	-	-
		P	>0,05	<0,05	-	-
5	Stilul infantilizare	E	1,95±0,51	0,80±0,10	2,516	<0,05
		M	1,77±0,41	1,68±0,31	0,270	>0,05
		t	0,275	2,699	-	-
		P	>0,05	<0,05	-	-

Notă: (F=10) t=2,228 3,269 4,587 (f=20) t=2,086 2,815 3,850
P<0,05 0,01 0,001. P<0,05 0,01 0,001.

Trebuie să menționăm că rezultatele obținute pe toate cele cinci scale în grupele martor și experimentală nu au avut diferențe semnificative înainte de experiment. Totodată, rezultatele indică faptul că majoritatea părinților au o atitudine autoritară în creșterea unui copil, dar, în același timp, apreciază foarte mult abilitățile copilului și promovează inițiativa și independența.

Rezultatele pe scala de 32 de puncte „*acceptare – respingere*”, demonstrează o creștere a numărului de părinți din grupa experimentală, care își acceptă copilul așa cum este, îi respectă individualitatea, caută să petreacă mai mult timp cu el și, totodată, aprobă interesele și visele lui.

Valorile pentru scala de 9 puncte, ce indică atitudinea de *cooperare* a părintelui față de copil, reflectă faptul că părinții au început să se intereseze de nevoile și scopurile copilului, să-l ajute, să aprecieze abilitățile intelectuale și creative și să încurajeze inițiativa și independența. Referitor la rezultatele pentru scala de 7 puncte, ce indică atitudinea *simbiotică* a părintelui față de copil, denotă faptul că părinții își doresc o relație simbiotică cu copilul, dar, totodată, simt anxietate pentru copil și se străduiesc să-i satisfacă toate necesitățile și să-l protejeze de problemele sociale. La fel s-au înregistrat valori pozitive în grupa experimentală la scala de 6 puncte, ce reprezintă atitudinea „*hipersocializare autoritară*” ($3,18 \pm 0,51$ puncte). O atenție specială s-a acordat rezultatelor de la ultima scală (7 puncte), *infantilizarea*, care reflectă caracteristicile percepției și înțelegerii copilului de către părinți (de la $1,95 \pm 0,51$ puncte, la începutul experimentului, până la $0,80 \pm 0,10$ puncte la sfârșitul acestuia).

Modificarea rezultatelor din grupa experimentală se explică prin faptul că, la desfășurarea activităților educaționale și antrenamentelor în cadrul cercului de educație fizică și sănătate de tip familial, au fost luate în considerare interesele părinților și ale copiilor, totodată au fost create condiții pentru interacțiunea personală dintre profesori și părinți cu privire la reușite și eșecuri, îndoieli și reflecții în procesul de educare a copilului în familie, fiind utilizate diverse forme și metode de lucru educațional, care au ca scop crearea unei atmosfere de cooperare, interacțiune între școală și familie. Astfel, implementarea programei experimentale, urmată de compararea și evidențierea diferențelor obținute între rezultatele copiilor din grupele experimentală și martor, a demonstrat că interacțiunea școală – familie facilitează pregătirea copiilor în cadrul procesului de educație fizică.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Rezultatele cercetărilor experimentale realizate de noi ne-au condus la formularea următoarelor concluzii generale:

1. Studiul analitic al problemei investigate a contribuit la dezvăluirea esenței și determinarea conceptelor de bază în contextul interacțiunii școlii și familiei în educația fizică a elevilor. Conceptualizarea interacțiunii școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică a generat o analiză a istoricului evoluției procesului vizat care are efecte benefice asupra activității desfășurate și asupra dezvoltării personalității elevului, iar pentru aceasta cunoașterea și valorificarea lor va crea un climat optim în care copilul va evalua armonios. Acest fapt ne-a orientat spre un studiu aprofundat al educației fizice în dezvoltarea și pregătirea fizică a copilului prin eforturile comune ale școlii și familiei.

2. Realizarea analizei particularităților psihofizice ale elevilor de vârstă școlară mică a scos în evidență importanța dezvoltării indicilor morfologici care trebuie să asigure dezvoltarea armonioasă

a corpului, creșterea proporțională a grupelor musculare mari, supleței, a ținutei corecte. Din acest motiv, un rol important în educația fizică a unui copil în această perioadă este formarea unei poziții active în raport cu sănătatea proprie, efortul muscular și călirea organismului prin exemplul părinților care va fi cel mai important stimulent pentru dobândirea unui obicei durabil de practicare a exercițiilor fizice regulate.

3. Rezultatele înregistrate în cadrul experimentului de constatare reflectă starea de sănătate, dezvoltare și pregătire fizică a copiilor de vârstă școlară mică (7-10 ani). Astfel, s-a constatat că 60% dintre elevii claselor primare se confruntă cu diverse devieri în starea de sănătate, iar în clasa a III-a rata incidenței este semnificativ mai mare (70%) decât în clasa I (61,5%). Trebuie remarcat faptul că au probleme de sănătate mai mult băieții (64,6%) decât fetele (54,3%). În structura bolilor copiilor din clasele I-III-a, predomină: boli ale aparatului respirator (21% - băieți; 17% - fete), parazitozele intestinale (17% - băieți; 12% - fete), boli endocrine, de nutriție și metabolice (14% - băieți; 9% - fete), miopii (6% - băieți; 8% - fete), dar și alte probleme de sănătate.

4. În ceea ce privește nivelul dezvoltării fizice, acesta, în majoritatea cazurilor, a înregistrat valori superioare, însă din punct de vedere statistic, majoritatea au un caracter nesemnificativ ($P > 0,05$), iar dezvoltarea calităților fizice ale elevilor este la un nivel scăzut, ceea ce demonstrează o influență insuficientă a conținuturilor didactice ale educației fizice. Prin urmare, anume astăzi este necesar să se optimizeze regimul motrice al copiilor de vârstă școlară mică, ținând cont de capacitatea lor fizică.

5. Prin aplicarea chestionarului sociologic pe un eșantion de 530 de subiecți (265 elevi ai claselor I-a – III-a și părinții lor), s-a evidențiat dificultățile cu care se confruntă părinții și elevii de vârstă școlară mică în educația fizică, atât la școală, cât și în familie. Astfel, 78% din părinți sunt convinși de beneficiile educației fizice și, totodată, sunt interesați de modalitățile și mijloacele de optimizare a acestui proces în școală și familie. În același timp, majoritatea părinților (80,16%) nu se implică în educația fizică a copiilor lor, 87,55% nu au un mod de viață sănătos și 46,69% consideră că profesorii trebuie să atragă copiii spre practicarea activităților fizice sub diferite forme în școală și familie. Trebuie să menționăm că aproape jumătate dintre părinții chestionați (41%) sunt indiferenți sau chiar au o atitudine negativă față de lecțiile de educație fizică, iar 10% consideră că această disciplină interferează cu studiile. În baza chestionării elevilor, s-a constatat că majoritatea copiilor (95%) frecventează lecțiile de educație fizică la școală din propria dorință, iar 27,62% din numărul copiilor frecventează și secțiile sportive.

În același timp, a fost formulată ideea despre necesitatea introducerii unui model pedagogic și a unei programe experimentale privind interacțiunea școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică, a cărei implementare poate contribui la formarea personalității copilului, la dezvoltarea capacităților individuale ale acestuia, la atragerea spre un mod de viață sănătos, la

formarea de competențe privind sistemul de educație fizică, interesului și deprinderilor constante pentru exercițiile fizice sistematice.

6. Experimentul pedagogic a fost realizat în baza *Programei experimentale*, proiectată în *Modelul pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică*. Prin studiul efectuat asupra părinților și elevilor în vederea implicării în activitățile propuse prin programa experimentală, putem menționa că am reușit să schimbăm poziția pasivă a părinților cu privire la educația fizică a copiilor în una activă. Astfel, cu 6% mai mulți părinți au acumulat competențe și abilități specifice domeniului de cercetare; 81,82% dintre ei se implică în educația fizică a copiilor și nu se rezumă doar pe activitatea profesorilor; cu circa 17% mai mulți părinți au început să implice copiii în activitățile fizice și circa 32% au început să aibă un mod de viață sănătos.

7. Rezultatele testării finale a dezvoltării și pregătirii fizice ale elevilor claselor primare au făcut posibilă determinarea eficacității programei experimentale implementate în cadrul cercului de educație fizică și sănătate de tip familial. Astfel, analiza rezultatelor din grupa experimentală a arătat o îmbunătățire semnificativă pentru toți parametrii studiați.

8. Activitățile din programa experimentală au avut un efect pozitiv și asupra reducerii ratei de morbiditate și au determinat creșterea semnificativă a performanței educaționale a copiilor, totodată s-a redus numărul absențelor din cauza răcelilor cu 77%, a crescut reușita la disciplinele școlare: la calificativul „foarte bine” – de la 34,66% până la 48,33%, iar la descriptorul „independent” – de la 64,85% până la 84,86%. Referitor la reușita elevilor la disciplina „Educația fizică”, s-au fixat următoarele rezultate: la descriptorul „independent” – de la 23% până la 77%, „ghidat” – de la 68% la 23%, „cu sprijin” – de la 9% la 0%. În grupa martor nu au avut loc schimbări semnificative.

9. În grupa experimentală s-au atestat schimbări pozitive, semnificative și credibile, în relațiile părinte – copil prin modificările rezultatelor pe scale, care reflectă imaginea socială dorită a atitudinii părinților față de copii („cooperare” și „acceptare”). Astfel, s-a demonstrat că modelul pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică, propus în cadrul cercetării, este eficient și poate fi utilizat în practica educației fizice școlare [15, p.71].

10. Modelul pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică a contribuit la integrarea eforturilor familiei și ale școlii, iar programa experimentală a asigurat activitățile comune ale părinților, copiilor și profesorilor, care vizează practicarea sistematică a educației fizice și crearea unui mod de viață sănătos pentru copiii de vârstă școlară mică [13, p.44].

Prin urmare, *rezultatele științifice obținute în cadrul cercetării* care s-au axat pe determinarea particularităților teoretico-aplicative ale funcționalității *modelului pedagogic de interacțiune a școlii*

și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică, au soluționat problema științifică importantă, ceea ce a condus la eficacitatea colaborării școală – familie în educația fizică a elevilor, inclusiv s-a reușit schimbarea atitudinii părinților cu privire la educația fizică a copiilor în una pozitivă/activă și s-a înregistrat o îmbunătățire a stării de sănătate, a reușitei școlare și a relațiilor părinte-copil.

În baza concluziilor și a rezultatelor obținute prin aplicarea modelului pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică și a programei experimentale am formulat următoarele **recomandări**:

1. Pentru integrarea școlii și familiei în dezvoltarea fizică a copiilor, promovarea sănătății, a educației morale și intelectuale, organizarea timpului liber și formarea unui mod de viață sănătos, precum și formarea personalității copilului, recomandăm, în calitate de formă principală de activitate cu elevii de vârstă școlară mică, cercurile de educație fizică și sănătate de tip familial. Acesta este un nou spațiu educațional care se formează, ca urmare a eforturilor pedagogice organizate în comun de familie și școală.

2. Modelul pedagogic și programa experimentală de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică, pot fi aplicate cu succes în școlile din țară, fiindcă se pune accentul pe formarea abilităților necesare pentru a forma și a urma un mod de viață sănătos.

Pentru factorii de decizie: elaborarea și introducerea în curriculum la educația fizică a conținuturilor didactice de bază privind educația pedagogică a părinților; instruirea personalului didactic în cadrul stagiilor de formare continuă și din teritoriu privind implementarea strategiilor de formare a parteneriatelor în educația fizică; colaborarea factorilor educaționali a instituțiilor școlare cu părinții, în scopul eficientizării activităților sportive;

Pentru cadre didactice: efectuarea sistematică a orelor teoretice, luând în considerare abordarea individuală a elevilor; folosirea mass-mediei (scrise, TV, Internet) pentru promovarea modului de viață sănătos; îmbunătățirea educației pedagogice a părinților privind problemele educației fizice; implicarea activă a părinților în activități de educație fizică și sport;

Pentru părinți: familiarizarea cu particularitățile educației fizice și sportului școlar; implicarea în activități de educație fizică; motivarea copilului pentru activitățile de educație fizică prin exemplul propriu; observarea permanentă și evaluarea sistematică a stării de sănătate și a nivelului de dezvoltare și pregătire fizică a copiilor; elaborarea agendei familiei centrată pe un mod sănătos de viață; elaborarea unui program de exerciții fizice pentru copiii de diferite vârste, practicate sub formă de gimnastică matinală, îmbinat cu forme variate de călire a organismului.

BIBLIOGRAFIE

1. CÂRSTEA, G. *Teoria și metodică E.F.S.* București: Editura AN-DA, 2002. 58 p. [cit. 20.01.2017]. Disponibil: <https://romaniauiradu.files.wordpress.com/2015/02/59770411-teorie-carstea.pdf>
2. CÂRSTEA, G. *Didactica educației fizice. Note de curs.* București: ANEFS, 2002. 201 p. ISBN 978-973-716-803-0.
3. CIORBĂ, C. *Analiza nivelului pregătirii motrice a elevilor claselor primare la nivel național.* În: *Materialele Conferinței Științifice Naționale „Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului”*, Chișinău, 2015. pp. 298-302. ISBN: 978-9975-46-240-2.
4. CUZNEȚOV, L. *Educația pentru familie din perspectiva educației permanente. Cadru conceptual și metodologic.* Chișinău: Editura Primex-com SRL, 2013. 9 p. ISBN 978-9975-4253-2-2.
5. CUZNEȚOV, L., CALARAȘ, C., EȚCO, C. *Consilierea și educația pentru sănătate a familiei. Repere teoretice și sugestii practice.* Monografie. Chișinău: Ed. Primex-Com, 2016. pp. 81-85. ISBN 978-9975-110-57-0.
6. DRAGNEA, A., BOTA, M., STĂNESCU, S., TEODORESCU, S. *Educație fizică și sport-teorie și didactică.* București: Editura FEST, 2006. 214 p. ISBN (10) 973-87886-0-9, ISBN (13)-978-973-87886-0-2.
7. DRAGNEA, A. *Teoria educației fizice și sportului.* București: Fest, 2002. 148 p. [cit. 22.02.2017]. Disponibil: https://www.academia.edu/25640740/Teoria_Educatiei_Fizice_si_Sportului_Dragnea
8. EPURAN, M. *Metodologia cercetării activităților corporale în educație fizică și sport.* Vol I. București, 1996. 241 p. ISBN 973920256.
9. GRIMALSCHI, T., BOIAN, I., SAVA, P. *Educația fizică. Curriculum școlar. Clasele I-IV.* Chișinău: Tipografia central, 2010. pp. 168-191. ISBN 978-9975-78-953-0.
10. GUȚUL, A. *Starea sănătății și a dezvoltării fizice a copiilor din Republica Moldova.* Chișinău: Centrul de Informație Medicală, 2001. 119 p.
11. IONESCU, M., NEGREANU, E. *Educația în familie. Repere și practici actuale.* București: Editura Cartea Universitară, 2006. 302 p. [cit. 19.01.2018]. ISBN 973-731-297-X. Disponibil: <https://dokumen.tips/documents/mihaela-ionescu-elisabeta-negreanu-educatia-in-familierelerepe-si-practici-actuale.html>
12. LEȘCO, V. *Formarea studenților din domeniul educației fizice pentru realizarea parteneriatului cu părinții elevilor.* În: *Materialele Conferinței Științifice Internaționale „Problemele acmeologice în domeniul Culturii fizice”*, ediția III, Chișinău: USEFS, 8 decembrie 2017. pp. 30-34. ISBN 978-9975-131-55-1.
13. LEȘCO, V., GONCEARUC, S. *Formarea profesorilor pentru dezvoltarea relațiilor școală – familie în procesul educației fizice.* În: *Materialele Conferinței Științifice Internaționale „Formarea continuă a specialistului de cultură fizică în conceptul acmeologic modern”*, ediția 1-a, Chișinău: USEFS, 3 decembrie 2020. pp. 36-44. ISBN 978-9975-68-417-0.
14. LEȘCO, V. *Conexiunea dintre mediul social al familiei și potențialul educațional al copilului de vârstă școlară mică.* În: *Materialele Congresului Științific Internațional „Sport. Olimpism. Sănătate”*, Chișinău: USEFS, 16-18 septembrie, 2021. pp. 60-65. ISBN 978-9975-131-99-5.
15. LEȘCO, V., GONCEARUC, S., LEȘCU, A. *Diagnosticarea relațiilor părinte – copil prin activități de educație fizică în învățământul primar.* În: *Materialele Congresului Științific Internațional „Sport. Olimpism. Sănătate”*, Chișinău: USEFS, 16-18 septembrie, 2021. pp. 66-72. ISBN 978-9975-131-99-5.
16. MAISTRENCO, G. *Promovarea unui stil de viață sănătos la copii și adolescenți.* În: *Analele științifice ale USMF „Nicolae Testemițanu”*, vol. 2. Chișinău, 2013. 319 p. ISBN 978-9975-918-81-7.
17. MANOLACHI, V. *Aspecte teoretice privind dezvoltarea durabilă a culturii fizice și sportului în Republica Moldova.* În: *Știința Culturii Fizice*, Nr. 20(4) / 2014. 22 p. ISSN 1857-4114.
18. MANNO, R. *Bazele teoretice ale antrenamentului sportive.* București: Ed. Revue E.P.S., 1992, tradusă de C.C.P.S., S.D.P. 1996. pp. 371-374.
19. MARINESCU, I. *Metodica predării educației fizice la grădiniță și la clasele I-IV.* Iași: Editura AS’S, 2000. 162 p. ISBN 978-9975-4336-1-7.
20. MITRA, G., MOGOȘ, A. *Dezvoltarea calităților motrice.* În: *activitatea de educație fizică și sport școlar*, București: Sport-Turism, 1977. 228 p. ISBN 796.012.

21. MUNTEANU, A. *Psihologia copilului și a adolescentului*. Timișoara: Augusta, 2003. 207 p. [citat 18.04.2017]. ISBN 973-9353-21-5.
Disponibil: https://www.academia.edu/30256423/Psihologia_copilului_si_a_adolescentului
22. PÂSLARU, V. *Competențe ale pedagogilor: Interpretări*. Chișinău: Continental Grup, 2014. 192 p. ISBN 978-9975-68-258-9.
23. PIAGET, J. *Psihologia copilului*. București: Editura Cartier, 2005. pp. 50-55. [citat 03.12.2016] ISBN 9975-79-368-1. <https://shop.cartier.md/files/pdf/1458036080.pdf>.
24. POPA, N. *Eficientizarea autoeducației școlarului mic în contextul consilierii psihopedagogice a familiei*: teză de doctor în pedagogie. Chișinău, 2018. 42 p.
25. RACU, I. *Psihologia copilului*. Chișinău: Inst. de Formare Continuă, 2011. pp. 124-132. ISBN 978-9975-9872-7-1.
26. RĂDULESCU, E., ȚÂRCĂ, A. *Școala și comunitatea. Ghid pentru profesori*. București: Humanitas Educational, 2005. 6 p. [citat 23. 06. 2017].
Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/254_264
27. SCARLAT, E., SCARLAT, B. *Îndrumar de educație fizică școlară*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2006. 480 p. ISBN: 973-30-1546-6.
28. STĂNESCU, M. *Metodica educației fizice. Note curs*. București: ANEFS, 2002. 72 p. ISBN 978-606-8294-37-7.
29. ȘICLOVAN, I. *Teoria Educației fizice și sportului*. București: Editura Sport Turism, ed. a III -a, 1979. 54 p.
30. VRÂNCEANU, M. *Parteneriatul educațional*. În: 1001 idei pentru o educație timpurie de calitate. Chișinău: CEPD, 2010. 186 p. [citat 18.02.2018]. ISBN 978-9975-4125-1-3. Disponibil: http://prodidactica.md/wp-content/uploads/2017/07/1001-idei_RO.pdf
31. АРТЕМЬЕВА, Е., КАРЕТНИКОВА, У. *Новые формы взаимодействия семьи и школы в условиях*. В: Вестник по педагогике и психологии Южной Сибири, № 2, 2014. с. 33-36. ISSN 2686-8784.
32. БАЙБОРОДОВА, Л. *Взаимодействие школы и семьи*. Ярославль: Академия развития: Академия Холдинг, 2003. 24 с. ISBN 5-7797-0156-3.
33. БАЛЬСЕВИЧ, В. *Физическая культура в школе: пути модернизации преподавания*, Москва: Педагогика, № 1, 2004. с. 26-32. ISSN 0869-561X.
34. БАЛЬСЕВИЧ, В. *Спортивный вектор физического воспитания в российской школе*. В: Теория и практика физической культуры, 2006 с. 48-52. ISBN 5-93512-043-7.
35. БОНДАРЕВСКИЙ, Е. *Вместе с сыном, вместе с дочкой! Физкультурная библиотека родителей*. Москва: Советский спорт, 1988. с. 36-38.
36. ВАРГА, А. *Системная семейная психотерапия. Краткий лекционный курс*. Москва: Речь, 2001. с. 10-22. ISBN 5-9268-0046-3.
37. ВИЛЕНСКИЙ, М. *Физическая культура*. Москва: КНОРУС, 2020. 214 с. ISBN 978-5-406-07424-4.
38. КУЗНЕЦОВА, Л. *Гармоничное развитие личности младшего школьника*. Москва: Просвещение, 1988. с. 49-52. ISBN 5-09-000298-3.
39. ЛЕСГАФТ, П. *Семейное воспитание ребенка и его значение*. Москва: Педагогика, 1991. 119 с. ISBN 5-7155-0404-X.
40. МАСАЛГИН, Н. *Математико-статистические методы в спорте*. В: Физкультура и спорт, 1974. 160 с. ISBN 0691-0399/009 (01).
41. МАТВЕЕВ, Л. *Теория и методика физической культуры*. Москва: Физкультура и Спорт: СпортАкадемПресс, 2008. 542 с. ISBN 978-5-278-00833-0.
42. ПЛАТОНОВ, В. *Двигательные качества и физическая подготовка спортсменов*. Киев: Олимп. лит., 2017. с. 16-20. ISBN 978-617-7492-01-5.
43. СОЛОПОВ, Е. *Проблема здоровья, здорового образа жизни людей в ряду глобальных проблем современности*. Москва, 2005. с. 212-226. ISBN: 5-691-00185-X.

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI

REVISTE

1. LEȘCO, V. *Formarea parteneriatului în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică*. În: Revista teoretico-științifică „Știința culturii fizice”. Categoria B. Nr. 30/1 2018, pp. 5-12. ISSN 1857-4114. Disponibil: https://scf.usefs.md/PDF/Revista%20SCF/1-2018/1--2018_1_ro.pdf
2. LEȘCO, V., GONCEARUC, S. *The formation of parental behaviors in the physical education of a low school age pupils*. Bulletin of the Transilvania University of Brașov. VOL. 12(61) No.2 – 2019. SERIES IX - Sciences of Human Kinetics, pp. 105-112. ISSN 2344-2026 (Print), ISSN-L 2344-2026 (Online). Disponibil: <https://doi.org/10.31926/but.shk.2019.12.61.2.45>.
3. LEȘCO, V. *Involvement of the family in the physical education of young schoolchildren - factor that ensures the success of the school-family partnership*. Bulletin of the Transilvania University of Brașov. Series IX, Vol. 14(63) No. 1, 2021. pp.179-186. ISSN-L 2344-2026. (online). Disponibil: <https://doi.org/10.31926/but.shk.2021.14.63.1.23>.

CONFERINTE ȘTIINȚIFICE NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE

4. LEȘCO, V., GONCEARUC, S. *Influența relațiilor în familie, asupra adaptării psihosociale la copiii de vârstă școlară mică*. În: Materialele Conferinței Internaționale „Familia – factor existential de promovare a valorilor etern – umane” (ediția a II-a), Chișinău: UPSIC, 15-16 mai 2017. pp. 60-67. ISBN 978-9975-46-325-6. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Conf_Familia_factor_existen%C8%9Bial_PromovareValorilor_2017.pdf
5. LEȘCO, V. *Consolidation of the School – Family Partnership in Education of Health Through Physical Activity at the Early School Age Pupil*. În: 4th Central and Eastern European LUMEN International Scientific Conference: Education, Sport and Health, Chisinau, 29-30 september 2017. pp. 123-125. ISBN: 978-973-166-479-8.
6. LEȘCO, V. *Formarea studenților din domeniul educației fizice pentru realizarea parteneriatului cu părinții elevilor*. În: Materialele Conferinței Științifice Internaționale „Problemele acmeologice în domeniul Culturii fizice”, ediția III, Chișinău: USEFS, 8 decembrie 2017. pp. 30-34. ISBN 978-9975-131-55-1.
7. LEȘCO, V. *Factorii parteneriatului școală – familie în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică*. În: Materialele Congresului Științific Internațional „Sport. Olimpism. Sănătate”, ediția a V-a, Chișinău: USEFS, 10-12 septembrie 2020. pp. 303-309. ISBN 978-9975-131-98-8.
8. LEȘCO, V., GONCEARUC, S. *Formarea profesorilor pentru dezvoltarea relațiilor școală – familie în procesul educației fizice*. În: Materialele Conferinței Științifice Internaționale „Formarea continuă a specialistului de cultură fizică în conceptul acmeologic modern”, ediția 1-a, Chișinău: USEFS, 3 decembrie 2020. pp. 36-44. ISBN 978-9975-68-417-0.
9. LEȘCO, V. *Conexiunea dintre mediul social al familiei și potențialul educațional al copilului de vârstă școlară mică*. În: Materialele Congresului Științific Internațional „Sport. Olimpism. Sănătate”, Chișinău: USEFS, 16-18 septembrie, 2021. pp. 60-65. ISBN 978-9975-131-99-5.
10. LEȘCO, V., GONCEARUC, S., LEȘCU, A. *Diagnosticarea relațiilor părinte – copil prin activități de educație fizică în învățământul primar*. În: Materialele Congresului Științific Internațional „Sport. Olimpism. Sănătate”, Chișinău: USEFS, 16-18 septembrie, 2021. pp. 66-72. ISBN 978-9975-131-99-5.

ADNOTARE

Leșco Victoria *Interacțiunea școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică*
teză de doctor în științe ale educației. Chișinău, 2021.

Structura tezei. Lucrarea cuprinde adnotări în limbile română, rusă și engleză, lista abrevierilor, introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie (213 surse), 14 anexe, 128 pagini text de bază, 40 figuri și 18 tabele. Rezultatele cercetării au fost publicate în 10 articole.

Cuvinte-cheie: interacțiune școală – familie, educație fizică, elevi de vârstă școlară mică, familie, educație, educație familială, nivel de dezvoltare și pregătire fizică.

Scopul lucrării constă în determinarea, experimentarea și validarea modelului pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică, ce include fundamentele teoretice și metodologice ale acestui proces.

Obiectivele cercetării: stabilirea reperelor conceptuale și teoretice ale educației fizice a elevilor de vârstă școlară mică prin studiul interacțiunii școală – familie; determinarea nivelului de dezvoltare și pregătire fizică a elevilor de vârstă școlară mică în contextul interacțiunii școală – familie; fundamentarea teoretică și elaborarea *modelului pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică* și a *programei experimentale de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică*; argumentarea și valorificarea eficienței modelului pedagogic și a *programei experimentale de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică*.

Noutatea și originalitatea științifică: cercetarea în cauză își propune să contribuie la dezvăluirea esenței și determinarea conceptelor de bază în contextul interacțiunii școlii și familiei în educația fizică a elevilor prin cercetarea procesului vizat; configurarea și validarea științifică a *modelului pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică* și a *programei experimentale de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică*.

Rezultatele obținute care contribuie la soluționarea problemei științifice importante constau în determinarea particularităților teoretico-aplicative a funcționalității *modelului pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică*. Punerea în practică a modelului și a programei propuse a condus la eficientizarea colaborării școală – familie în educația fizică a elevilor, inclusiv s-a reușit schimbarea atitudinii părinților cu privire la educația fizică a copiilor în una pozitivă/activă, și s-a înregistrat o îmbunătățire a stării de sănătate, a reușitei școlare și a relațiilor părinte-copil.

Semnificația teoretică rezidă în precizarea fundamentelor teoretico – applicative a interacțiunii școală – familie în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică, în consolidarea și argumentarea științifică a *modelului pedagogic* și a *programei experimentale de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică*.

Valoarea aplicativă constă în expunerea și validarea ansamblului de instrumente pedagogice și fundamente teoretico-aplicative, reflectate în componentele *modelului pedagogic de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică* și a *programei experimentale*, ce pot fi eficient aplicate în școlile generale din Republica Moldova, precum și în pregătirea și promovarea educației fizice în cadrul familiei.

Implementarea rezultatelor științifice. Rezultatele obținute au fost implementate în cadrul procesului de studiu în Gimnaziul Rădeni, Liceul Teoretic din Romanesti, pe un lot experimental alcătuit din elevi de vârstă școlară mică și părinții acestora, și în cadrul procesului formativ a departamentului de formare profesională continuă din cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport, în scopul determinării situației la tema cercetată, dar și prin validarea *modelului pedagogic* și a *programei experimentale de interacțiune a școlii și familiei în educația fizică a elevilor de vârstă școlară mică*.

АННОТАЦИЯ

Лешко Виктория *Взаимодействие семьи и школы в процессе физического воспитания детей младшего школьного возраста: диссертация на соискание ученого звания доктора педагогических наук. Кишинэу, 2021.*

Структура диссертации. Диссертация состоит из аннотации, списка сокращений, введения, трех глав, общих выводов и рекомендаций, библиографии (213 наименований), 14 приложений, имеет 128 страниц основного текста, 40 рисунков и 18 таблиц. Результаты исследования опубликованы в 10 научных работах.

Ключевые слова: взаимодействие школы и семьи, физическое воспитание, учащиеся младшего школьного возраста, семья, семейное воспитание, уровень физического развития и физической подготовленности.

Цель исследования: заключаются в определении, экспериментировании и апробации педагогической модели взаимодействия школы и семьи в физическом воспитании младших школьников, включающей теоретические и методологические основы этого процесса.

Задачи исследования: установление концептуальных и теоретических ориентиров физического воспитания младших школьников на основе изучения взаимодействия школы и семьи; определение уровня развития и физической подготовленности школьников младшего школьного возраста в контексте школьно-семейного взаимодействия; теоретическое обоснование и разработка педагогической модели и экспериментальной программы взаимодействия школы и семьи в физическом воспитании младших школьников; обоснование и проверка эффективности педагогической модели и экспериментальной программы взаимодействия школы и семьи в физическом воспитании младших школьников.

Научная новизна и оригинальность: заключается в том, что данное исследование направлено на раскрытие сущности и определение основных понятий в контексте взаимодействия школы и семьи в физическом воспитании учащихся путем исследования рассматриваемого процесса; научная конфигурация и обоснование педагогической модели и экспериментальной программы взаимодействия школы и семьи в физическом воспитании младшего школьного возраста.

Научная проблема высокой значимости, решаемая в исследовании: заключается в определении теоретико-прикладных особенностей функционирования педагогической модели. Практическое применение предложенной модели и экспериментальной программы привело к улучшению процесса сотрудничества школы и семьи в физическом воспитании учащихся, в том числе к изменению отношения родителей к физическому воспитанию детей на положительное / активное, а также к улучшению здоровья, успеваемости детей и взаимоотношений родителей и детей.

Теоретическая значимость работы: заключается в уточнении теоретико-прикладных основ взаимодействия школы и семьи в физическом воспитании, в закреплении и научном обосновании педагогической модели и экспериментальной программы взаимодействия школы и семьи в физическом воспитании детей младшего школьного возраста.

Практическая значимость: состоит в разработке и апробации комплекса педагогических инструментов и теоретико-прикладных основ, которые отражаются в педагогической модели и экспериментальной программе, которые могут быть эффективно применены в общеобразовательных школах Республики Молдова, а также при подготовке и продвижении физического воспитания в семейном воспитании.

Внедрение научных результатов: Полученные результаты были внедрены в учебный процесс Гимназии из Рэдень, Теоретического Лицея из Романешть, на экспериментальной группе, состоящей из детей младшего школьного возраста и их родителей, а также в учебном процессе Департамента Непрерывного Профессионального Образования при Государственном Университете Физического Воспитания и Sports, с целью определения ситуации по исследуемой теме, а также для валидации педагогической модели и экспериментальной программы взаимодействия школы и семьи в физическом воспитании детей младшего школьного возраста.

ANNOTATION

Leşco Victoria *The interaction of school and family in the physical education of young school-age students* PhD thesis in educational sciences. Chisinau, 2021.

Thesis structure: annotations, list of abbreviations, introduction, three chapters, conclusion and recommendations, bibliography (213 titles), 14 anexes, 128 pages of basic text, 40 figures and 18 tables. The results are published in 10 papers.

Keywords: school and family interaction, young school age students, family, education, family education, level of development and physical training.

The purpose of the paper: consists in determining, experimenting and validating the pedagogical model of interaction of school and family in the physical education of young school-age students, which includes the theoretical and methodological foundations of this process.

Research objectives: establishing the conceptual and theoretical landmarks of the physical education of young school students by studying the school-family interaction; determining the level of development and physical training of young school-age students in the context of school-family interaction; the theoretical substantiation and the elaboration of the pedagogical model of interaction of school and family in the physical education of the young school-age students and of the experimental program of interaction of the school and the family in the physical education of the young school-age students; arguing and capitalizing on the effectiveness of the pedagogic model and the experimental program of interaction of school and family in the physical education of young school-age children.

The novelty and the scientific originality: the research in question aims to contribute to the revelation of the essence and the determination of the basic concepts in the context of the interaction of the school and the family in the physical education of the students through the research of the targeted process; scientific configuration and validation of the pedagogical model of school-family interaction in the physical education of young school-age students and the experimental program.

The obtained results that contribute to the solution of an important scientific problem in the thesis consists in determining the theoretical-applicative particularities of the functionality of the pedagogical model of interaction of school and family in the physical education of young school students. The practical application of the proposed model has led to the effectiveness of school-family collaboration in students' physical education, including the change of parents' attitude towards children's physical education in a positive / active one, and an improvement in health, school success and parent-child relationships.

Theoretical significance: lies in specifying the theoretical-applied foundations of school-family interaction in physical education, in consolidating and scientific argumentation of the pedagogical model and the experimental program of interaction of school and family in the physical education of young schoolchildren.

The applicative value: exposition and validation of the set of pedagogical tools and theoretical-applied foundations, merged in the components of the pedagogical model of interaction of school and family in physical education of young school-age children and of the experimental program of interaction of school and family in physical education of young students which can be effectively applied in general schools in the Republic of Moldova, as well as in the preparation and promotion of physical education in family education.

Implementation of the scientific results: The results obtained were introduced into the educational process of the Gymnasium from Rădeni, Theoretical Lyceum from Romanesti, on an experimental group consisting of children of primary school age and their parents, as well as in the educational process of the Department of Lifelong Learning Education at the State University of Physical Education and Sports, in order to determine situations on the topic under study, as well as for the validation of the pedagogical model and the experimental program of interaction between school and family in the physical education of children of primary school age.

LEȘCO Victoria

**INTERACȚIUNEA ȘCOLII ȘI FAMILIEI ÎN EDUCAȚIA FIZICĂ
A ELEVILOR DE VÂRSTĂ ȘCOLARĂ MICĂ**

Specialitatea: 533.04. Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație

Rezumatul tezei de doctor în științe ale educației

Aprobat spre tipar: 14.09.2021

Formatul hârtiei 60×84 1/16

Hârtie offset. Tipar offset

Tirajul 30 ex.

Coli de tipar 2,0

Comanda 20

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport

MD-2024, Republica Moldova, Chișinău, str. A. Doga, 22

